

Bon Nadal
1994

RESSEI DE CAMPOS

REVISTA MENSUAL
Any 7, Núm. 65 • Desembre 94 • 225 Ptes. (I.V.A. Inclos)

*Gimnàs
Tothom*

**CURS
94 - 95**

- Gimnàstica de Manteniment
- Aeròbic (Joves i al·lotes)
- Jazz (Dansa moderna)
- Gimnàstica correctiva
- Cultura Física -Musculació
- Kung - fu, Kick Boxing
- Sauna
- Massatges i Electroteràpia

INFORMACIÓ:

Gimnàs

Tothom

Carrer Menorca
cantonada Llibertat
Tel. 65.28.08

**Ara, canviar a més
li costarà menys.**

Gesa

Informi's:
(cridada gratuïta)

900-220.220

**CANVI
a 220V**

TOT SÓN AVANTATGES

Sumari

Qui dies passa, anys empeny

Diuen que...	4
Vos recomanam	5
Foc al carrer Aigua	6
Un Fasser per a un misteri	7
Els Xibius o la Història...	8
Encara hi som a temps.	9
Els Cont. sempre fan nosa.	10
Ordre de Publicació	11
Enguany, ha estat notícia	12
Serà notícia	14
Opinió.	16
Omplir - Buidar	17
Fent una volta per la vila	18
Cultura	20
El mirador	22
Cançons per La Trapa	23
Col·laboració	24
Ni teva... Ni meva...	25
Notícies Breus	26
Centre de Salut Xaloc	28
Tots els blaus dels ferrers	29
Cultura	30
Ull Crític	30
Segueix el compte enrera	31
Campos d'un temps	32
Salut	32
Temps de joc	33
Futbolades	34
Bàsquet	35
Pesca	35

ot Cap d'any és una fita on els records, les vivències, experiències, i els parers d'una societat plural, oberta i democràtica com ho és, sortosament, la nostra, es condensen en un resum, potser massa emblemàtic o innecessari -sobretot perquè l'oficialitat dels dies i dels mesos té un cert to d'ambigüitat que encara a un contrasantit, però que tots acceptam plenament: la il·lusió de viure, els calls de sobreviure. Continuar i prosseguir.

De fet, però, dotze mesos, condensats en tres-cents seixanta-cinc dies viscut en plenitud, tothom amb tothom, signifiquen i dignifiquen unes vivències irrepetibles i úniques. Un any passat -viscut- representa una suma de fets, i de fetes, que subreixen unes i altres la continuïtat d'un poble que vol mirar el futur amb seny, i amb dignitat, sense oblidar mai les arrels que li atorguen una personalitat evidentment assantada en el present que vivim.

No pretenem fer un resum, breu o exhaustiu, de tot aquest any que ara mateix deixam a l'esquena. L'hem viscut i prou. I aquesta plana que obre la revista que teniu a les mans, no cerca altra cosa sinó la fidelitat en la comunicació, nítida i clara, mensual -gairebé diària- de tot allò que s'esdevé a la nostra vila: unes ben donades i d'altres no tant. Però tot mereix -ens mereix- l'estimació i el respecte. No som, i ho hem proclamat moltes vegades, una publicació elitista, que es vincla al color, sempre insípid, de qui comanda. Sabem ben bé, i tenim ben clar, -sobretot els redactors i responsables de RESSÒ- allò que volem i tot el que desitjam. L'única màxima autoimposada -tan grega com llatina- és la de no ofendre ningú. Ens ho vàrem proposar a l'inici i ens mantenim fidels a aquests principis. Si res hem fet malbé són fetes imponderables en una publicació que té l'obligació d'existir, de viure, d'esser llegida cada dia per més gent, i generar opinió...

Com ja hem assenyalat, un editorial com aquest no són planes per a fer un resum de res, ni per magnificar ni dignificar coses concretes. El temps sempre dóna la raó a qui la té. Volem, tots els qui participam en la redacció d'aquesta revista, que amb normalitat llegiu, fer esment a dues coses que ens semblen fonamentals. La primera de les quals és la consolidació -amb gairebé tres mil lectors potencials- d'una publicació totalment redactada en la nostra llengua de parlar, diària. Cap problema no hi ha hagut fins ara, i tothom la llegeix com una revista normal. I això ens sembla molt important, perquè la gent campanera, generalment no té accés, o no sol llegir habitualment, altres diaris o revistes editades en la nostra llengua.

La segona retxa dura, que voldríem deixar ben clara, és la gairebé nul·la col·laboració de les institucions locals a fer possible, cada mes, una revista local com ho és RESSÒ. Ens, mantenim vius, i ho deixam ben clar, gràcies als socis de l'Obra Cultural Balear, i dels anunciants que col·laboren mensualment a fer possible l'edició, cosa que agraïm. També amb l'ajut dels lectors que compren la nostra revista al seu lloc de venda habitual. Ho agraïm de tot cor, perquè sense la confiança de tothom ja hauria fet ull... i ens retraurien la mancança...

Les institucions públiques -El Govern Balear, o El Consell Insular de Mallorca- fan, com sempre, el desmenjat amb talent, i ens ofereixen quatre ajudes de misèria. Però molt més poc fa encara l'Ajuntament de Campos -amb Sebastià Roig com a batle, i Magdalena Rigo com a regidora de Cultura- que, ara com ara, no han donat cap indici de voler col·laborar i potenciar una revista local com és aquesta. I tot això ens sap greu. Perquè, ja des de l'inici ens hem obert a tothom, sempre dialogants, encara que alguns ho silenciïn. Els temps, però, poden canviar, i d'aquí a un no res, molts de silencis es poden convertir en eufòria. Tot és millorable, evidentment. Allò que difícilment podem consentir és mantenir tot el bullit pestilent que ara tenim. Així de clar.

Diuen que...

— Les misses dels darrers diumenges a vespre són molt participades gràcies als esforços d'un grup de joves de confirmació.

— Ara canten i no abans amb la directora «professional».

— Ja no hi ha com fer ses coses per gust.

— Enguany del fogueró de Santa Catalina...ni piu.

— Ni fer, ni deixar...

— No hi ha ni doblers per fer cantar un cec.

— Ara imaginau-vos per donar coca i gelat devers el maig.

— Per a Pasqua ha de començar el rodatge d'una pel·lícula a Campos.

— Es tracta d'una super-producció que pretén ésser la segona part d'aquell famós film dels anys seixanta «*Los caballeros las prefieren rubias*».

— Estarà dirigida per un oscaritzat director nordamericà.

— Tindrà un pressupost inicial de 2.500 milions de pessetes, alguns dels quals podrien ser aportats per l'Ajuntament en concepte de subvenció per la promoció exterior que suposarà per al nostre poble.

— Possiblement es faci l'estrena

a Campos a principis de 1996, per la qual cosa es podria tornar obrir un dels cinemes que tancaren fa uns anys.

— Ah! El títol de la pel·lícula serà «*Los campaneros las prefieren ... cubanas*».

— El PP va impedir que s'incloguessin 50 milions per a Campos als pressuposts de la Comunitat Autònoma de 1995.

— Tots els partits polítics balears amb representacions parlamentària volen que es doni una compensació a Campos pel tema d'Es Trenc.

— Tots excepte el PP i el trànsfuga Peralta, que va votar en contra d'una proposta d'UM perquè el Govern Balear doni 50 milions a l'Ajuntament de Campos per aquest concepte.

— Sebastià Roig va declarar a la premsa que no hi estava d'acord perquè era una mesura electoralista.

— Enlloc de pressionar el seu partit perquè enlloc de 50 milions siguin 100.

— Després diuen que els de fora perjudiquen Campos!

— Na Rigo no va ni esperar al Concert de la Banda de Música en la Festa de Santa Cecília

— Devia tenir feines més importants per una Regidora de Cultura

— En lloc de donar llum dona fum.

— Del Concert homenatge a Mn. Bartomeu Ballester, tampoc ni piu.

— Totes les deuen tenir preparades per l'any que ve.

— «Noltros de cada dia venem més porros» (una botiguera). Dels de fumar no, dels altres (malpensats).

— El qui desenquinquerelli aquest

desenquinquerell, bon desenquinquerellador serà.

— El dia del Manacor tot va anar bé, només va faltar que guanyés el cuixot de la rifa.

— UC es podria presentar a les pròximes eleccions sense haver de suportar el Partit Popular.

— Per copiar del futbol n'hi ha que fan «l'estaig» de pre-campanya en llocs aturonats i enfora de fums i renous.

— Si tots els que sonen como futurs candidats a batlle es presenten, hi haurà d'haver més de mitja dotzena de llistes.

— Si les llistes fossin obertes més d'un quedaria escolat.

— UF-CS-IC-PSC-UEC-PSPC-GL, i algun altre, es podrien presentar en coalició.

— La princesa està trista, què tindrà la princesa?

— A segons qui ja li han fet a saber que l'any vinent a Campos hi haurà Institut, i que no serà el de la senyoreta Pepis.

— De bones intencions ja n'estam fins alsons.

— A un que no diu la veritat li diuen que en dir-la no el creuran.

Restaurant La Travessia

ESPECIALITAT EN CUINA MALLORQUINA

Local per a Bufets de Noces,
Comunions, Batejos, etc.

Ctra. Campos Lluçmajor, Km.1 • Tel. 65.23.37
07630 CAMPOS

Clínica Dental i Estètica Infantil i Adults Dr. Miquel Bennàssar i Obrador

Metge Estomatòleg, Tractaments infantils,
Ortodòncia i estètica dental, Emblanquiments,
Prevençió de càries, Pròtesis i
Prevençió de malalties de les Genives.

IMECO • ASISA • PREVIASA • SANITAS • NOVOMEDIC

Cosme Me Oliver, 14 (Carrer des vi)
Tel. 65.21.14 (Horabaixes) CAMPOS

• L'edició facsímil de la «Història de Campos», de Francesc Talladas. (Ed. Roig i Monserrat).

• Un diccionari Català-Alemany (Ed. Enciclopèdia Catalana), ara que començam a agenollar-nos davant la invasió d'alemanys i alemanyes a la foravila campanera.

• Posar messions per endevinar com acabarà tot aquest trull de la cessió per part del govern al tercer món del ja famós 0'7 per cent. ¿ Acabarà en un no res o en un 0'07 per cent?.

• El nou disc del grup mallorquí OCULTS; «Viure més» (Al.leluia Records).

• HERIDA, el darrer film del cineasta francès Louis Malle, amb Jeremie Irons i Juliette Binoche de protagonistes.

• Per completar la sessió: LA TETA I LA LLUNA, de Bigas Luna; amb Mathilda May com a principal protagonista.

• Si heu de fer matances estotjar els peus de porc per, quan convengui, guisar-los amb col segons la recepta de mestre Tomeu Esteve. Els convidats vos ho agrairan.

• Per Nadal, regalar una subscripció a RESSÒ, segur que serà ben rebuda.

• «La lluna i els calàpets»,

Vos recomanam

l'excel·lent novel·la de l'escriptor santanyiner Antoni Vidal Ferrando. (Ed. Moll)

• Aquesta possibilitat: PSOE 1. UM 2. PSM 4. Sumats en podrien fer un de bo. La resposta d'aquí a un parell de mesos.

• No menjar massa torró.
• Ni llençar botelles de vidre - buides de xampany- després del toc de les dotze campanades, el dia de Cap d'Any, davant La Sala.

• Un xampany exquisit per a Nadal: «Brut Jaume Mesquida» (Porreres). Per a Cap d'Any un clàssic: «Brut Vintage Segura Viudas» (Alt Penedés).

• Anar, com cada any, a Maitines. I arribar d'hora per escoltar, en silenci, el cant meravellós de La Sibilla.

• Reprendre el bon costum de fer una innocentada a qui tengui bon sentit de l'humor. (Dimecres, 28 de desembre).

• Sembrar els pèsols i les faves en lluna vella, perquè si ho feis així no es corcaran.

• Un altre suggeriment per als bons amants del vi: Per la nit de Nadal «Cabernet jove de Santa Caterina» (Andratx); per a Cap d'Any: Vi «Viña Mayor», (Quintanilla de Onésimo/ Valladolid).

• Ara que encara hi som a temps, organitzar qualche acte atraient pel dia de sant Julià (enguany cau en dilluns), i evitar que tothom aprofiti per anar a Ciutat.

• No mossegar-vos les ungles.
• Donar el condol als promotors i a la patum oficialsca que volia fer un camp de golf, xalets i hotel immens a Son Baco. El projecte se n'ha anat en orris.

• Ara que vénen les festes de Nadal,

enviar un pot de tàperes envinagrades a la Comisió Provincial d'Urbanisme per prendre tan subtil decisió.

• Aquesta pregunta que molts ja se fan. ¿ I l'Ajuntament que presideix Sebastià Roig, que no n'arribarà a endevinar ni una?.

• Placetes o faroles. Triau. Perquè no hi ha gaires coses a triar.

• No dir estufat a un estufat. Ni groller a un que ho és.

• Fer un viatge a Praga de quatre o cinc dies, és una ciutat fascinant. Surten avions de Mallorca quasi cada setmana. S'ho paga, i no són cars.

• No travelar pels carrers de la vila, ara que les nits són tan llargues. Hi ha tan poca llum que pareix la claror de sant Bernadet, que no encenia el ciri per no haver de bufar.

• Anar alerta amb els moixos, que pel gener van remoguts.

• Anar al Concert de Sant Esteve de l'Obra Cultural Balear, el dia després de Nadal: serà sonat.

• Regalar pels Reis i no per Nadal.

• Si guanyau a la Loteria pensau amb els altres.

• Convidar un amic o una amiga a matines i després a xocolata amb coca de nadal.

• Vigilau aquests dies si conduïu cotxes o motos.

• Sia així com sia, sempre preniu precaucions.

• Escriviu cartes als amics d'enfora, als amics perduts, als companys oblidats, sense nostàlgia.

• Emprau amb mesura el telèfon.

• Regalar-vos la **Gramàtica de la Llengua Catalana** del senyor Badia i Margarit (Gr. Enciclopèdia Catalana)

– Pensar que no sempre és millor lo dolent conegut.

ASSESSORIA EMPRESARIAL

CAMPOS

Carrer Provença, 34 • 2^{on} • Tel. 65.09.41
07630 CAMPOS (Illes Balears)

PRODUCTES ADROVER

Carrer Menorca, s/n. • Tel. 65.00.54
07630 CAMPOS

Foc al carrer Aigua

— Els bombers, feren més fum que res?

Dia 18 de novembre a la una del migdia es produí l'incendi d'un vehicle marca Peugeot 205 al carrer de «S'Aigo» aproximadament davant la botiga de material electrònic i so que hi ha en aquest carrer de la vila. L'espectacularitat del foc congregà molts de curiosos en aquesta hora en què molta gent surt de la feina i va a dinar. Però tanmateix l'espectacle fou breu ja que la voracitat de les flames calcinà el cotxe en mitja hora, i això també s'ha de recordar; les grans explosions només es produeixen a les pel·lícules.

Molta sort que no hi havia altres cotxes a la proximitat del que s'incendià ja que el foc hagués pogut propagar-se una vegada que les temptatives d'apagar la sobreenfocada del motor amb aigua i uns tímids extintors havien fracassat. En arribar a la tapissaria, el material més inflamable, el cotxe es convertí en una bolla de foc.

El llastimós del cas, a part que no es va envestir a apagar-lo quan encara el motor no havia fet flamada ja que el cotxe no anava equipat amb extintor, va ser que l'arribada dels bombers de Lluçmajor fou gairebé simbòlica. Amb tot el seu equip moderníssim sols apagaren els calius. I ja està clar que el cotxe era insalvable però per ventura amb una actuació més ràpida s'hagués pogut evitar la magnitud de les flames que embrutaren notòriament les façanes d'algunes cases. I ja hem dit que la desgràcia

— Molta gent que mirava

possible no es va donar estant el foc mínimament aïllat.

El bomber jubilat alemany que regalà al nostre poble el camió de bombers que s'està tudiant al «matadero», potser pensava que podria ser una eina ben aprofitable en casos com aquest. La història d'aquest camió ha estat curiosa i trista, trista tal vegada per la il·lusió amb que aquell homenet va fer les passes per tenir la satisfacció d'haver aportat modestament al poble que l'acollia un mitjà pel bon funcionament de les coses. Coses que a vegades s'han de passar per aigua.

Redacció

6

Maria Miquel Nadal

ASSEGURANCES EN GENERAL

- Metges
- Incendis
- Accident
- Vida
- Robatoris
- Jubilació
- Comerços
- Llar
- Embarcacions
- Automòbils, Etc. . .

Carrer Santanyí, 23 • Tel. 65.04.01 • 65.00.89 • 07630 CAMPOS

✓ Local

Un Fasser per a un misteri

Aquest fasser de la fotografia ha estat el protagonista d'un anecdòtic succés ocorregut a Campos recentment. Com que el propietari no va poder sembrar-lo al lloc on el veis degut al mal estat de la terra que estava massa molla per les pluges, va deixar-lo allargat arrambat a la voravia esperant poder sembrar-lo quan més prest pugués.

Però en aquest interval breu de temps el fasser va desaparèixer, i com que pesa tres tones vos podeu imaginar que no se'n va anar ell mateix pegant botets. Desaparegut el fasser foren necessàries, aquesta vegada sí, més d'un parell de passes per recuperar-lo ja que havia anat a parar a poble extern.

Ara retornat a Campos esperam poder-lo veure aferrat contemplant impàvid les tramoies que els homes duen entre ells.

Redacció

— Hem arribat a que s'han de fermar les coses infermables i tancar totes les portes amb pany i clau.

7

MATEU NICOLAU URREA
Gestió i assessorament fiscal i empresarial
Síquia, 12 • Campos A 10 Tel. 65.03.45

lladó

GABINET lladó S.P.C.
GESTORIA ADMINISTRATIVA
ASSESSORIA FISCAL I LABORAL

*Corredoria
d'assegurances*

Carrer Creu, 12 • Tels 65.07.81 - 65.21.42 • Fax. 65.21.95
07630 CAMPOS - BALEARS

HIGUELOYS
PERRUQUER • ESTILISTA
UNISEX

Carrer Manacor, 40 • Tel. 65.21.10
CAMPOS

Bar - Restaurant

CA'N CÓS

Especialitat en: Cuina Mallorquina, Grill

BANQUETS • NOCES • COMUNIONS

Ctra. Santanyí, s/n - Tel. 65.27.87
07630 CAMPOS

Els Xibius o la Història Interminable 24^{ena} part

Moltes línies hem dedicat al tema dels xibius i, de seguir per aquest camí, encara no seran aquestes les darreres. Sense voler ser més viu que ningú puc assegurar que es veia venir. Ho veia jo i ho veien la majoria dels campaners: «una cosa que no comença bé difícilment hi podrà acabar». Tot el que fins ara s'ha fet és intentar apedaçar un esqueix que, pel vist, ha resultat mal de sargir i amb la dificultat afegida d'haver donat molts dels punts sense tenir l'agulla enfilada.

És un cas de caparrudesa extrema, de no voler reconèixer els errors i de, encara que sigui per una vegada, empassar-se l'orgull. Com a humans tenim el dret, i fins i tot l'obligació, d'equivocar-nos de tant en tant, cosa que tothom entendria. El cas contrari és angoixant -els homes no poden ser governats per Déus- i, fins i tot, contraproduent pel conjunt dels campaners que, en definitiva seran qui hauran de patir les conseqüències de la tan esmentada adjudicació. De fet ja l'hem patida any rera any des del moment en què el canon recaptat era inferior al que s'hauria pogut aconseguir, i més encara quan pensam que aquest esquitit ens haurà de conformar durant una bona partida d'anys (si les coses no canvien).

Un aspecte encara no massa comentat, però no per això menyspreable, és el d'exigir responsabilitats a les persones que feren possible l'adjudicació; «que responguin amb els seus», això, si més no, evitaria certes lleugereses a l'hora de prendre decisions

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— Quines incògnites s'amaguen darrera les parets de la Sala?

que afecten la totalitat de la comunitat, vetllar pels interessos de la qual és, o hauria de ser, la premissa de qualsevol institució pública. Reconèixer i acceptar els errors seria un bon punt de partida de cara a la recuperació de la imatge dels qui es dediquen a la política, i més important encara, serviria per recobrar la credibilitat.

En tot aquest problema s'ha donat una altra circumstància, també per pensar-hi, i que no és més que el secretisme -la premsa anunciant reunions a porta tancada-, el misteri que ha envoltat tots els intents de solució i les múltiples negociacions realitzades. Quines incògnites s'amaguen darrera les parets de la Sala estan per veure. El repartiment d'una coca, que al cap i a la fi és de tots i a ells només calia admissinistrar, mai no hauria d'haver condicionat, com ho ha fet, quatre anys

de vida municipal. Les miques, com sempre, seran per als polls.

M. J. R.

RESTAURANT

CAZADORES

DIRECCIÓ FAMILIAR
CUINA
MALLORQUINA

MENJAR PER ENDUR-SEN

Ctra. Campos a La Ràpita, Km. 6'5
Tel. 64.03.70 • CAMPOS (Mallorca)

Taller Mecànic CA N'ARNAU

Carrer Provença, 36
Tel. 65.10.63
07630 CAMPOS

SA CIMENTERA, S. A.

MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ PRÒPIA
DE CIMENT NATURAL

Carrer Cimentera, 38 • Tels. 65.02.54 • 65.08.73
07630 CAMPOS (Mallorca)

Encara hi som a temps

Ara com ara no és preocupant, però pot arribar a ser-ho. La compra en massa de terres i finques, sobretot en mans d'estrangers, per edificar-hi segones residències està eliminant el pagès campaner -i en extensió el mallorquí-, convertint l'illa en un jardí de rics i eliminant, en parts ja alarmants, el sentit rural i pagès del camp, de la nostra foravila. Perquè encara som a temps d'evitar desastres col·lectius, es fa necessari meditar sobre aquest fet, que té el seu antecedent en el litoral costaner, però que fins ara no havia arribat amb tanta contundència a les terres de l'interior de l'illa.

El fet que en l'actualitat siguin ciutadans alemanys els que compren, majoritàriament, finques i cases del casc urbà campaner, i de la ruralia, no és preocupant en el sentit que sigui una gent estrangera la que les adquireix; com tampoc no ho seria que ho fossin ciutadans de Catalunya o de la resta de l'Estat Espanyol. Allò més important, i preocupant és, al nostre parer, l'ús que se'n fa de les terres, i també els possibles canvis que hi pugui haver en l'assantament bàsic d'unes tradicions, d'una cultura i d'una llengua que hem preservat com hem pogut des de fa segles, que ens caracteritza, que sentim com a pròpies i que els campaners no volem perdre.

Les reflexions a fer són moltes. Existeix un lliure comerç entre tots els ciutadans dels països que conformen la Unió Europea, i per aquest motiu, tant els mallorquins podem invertir a França, com els anglesos poden invertir a Mallorca. Ara bé, allò que no podem fer, ni els uns ni els altres, és deixar-nos colonitzar -i manco encara sentir-nos envaïts- per una gent externa. Cada país ha de preservar, potenciar i consolidar la seva personalitat, les seves peculiaritats socials, culturals, tradicionals, lingüístiques... Mai pot consentir deixar-se sotmetre a una gent que, potser involuntàriament, esborri lentament i pausadament els nostres signes d'identitat.

Per tot això hem de repetir que encara hi som a temps d'evitar possibles disbarats, malgrat la tristor amarga d'uns fets ja palesos a la ruralia campanera. Ja són molts els ciutadans estrangers -especialment alemanys,

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— Mallorca —Campos també— terra venuda o venal.

suïssos i britànics- que han comprat terres i cases al terme municipal campaner. I benveneguts sien. Però hem d'anar alerta, perquè avui mateix ja podem mencionar casos de ciutadans estrangers que rehabiliten les cases que han comprat amb personal tècnic del seu país, i d'altres que inclús duen de fora els materials que precisen per acabar la construcció de la seva vivenda. Cosa, en certa manera lògica, a la qual ens hi haurem d'avesar. Encara que això, en el fons, són menudències; com ens resulta habitual veure furgonetes, i inclús camions alemanys aparcats a qualsevol carrer de la vila. Fins ara amb normalitat, sense estridències, però amb un què a la boca, de part nostra.

La història ens diu que els campaners -com tota l'illa- hem estat sotmesos durant segles a la invasió de tribus estrangeres que s'han assantat aquí en pla dominador i caciquil: grecs, fenicis o castellans. I no hi ha perquè, ara, aprofundir en aquest sentit, encara que tots som conscients que sempre ens ha manat gent externa, amb el nostre consentiment. Per això es fa necessari preveure possibles disbarats i intentar evitar-los. En primer lloc defensant la nostra personalitat, que ens caracteritza: costums, llengua, tradicions. En un altre, evitar la desertització del camp, i de totes les terres de conreu, de secà, o que els boscs i les pletes siguin infrautilitzats. Si les terres de la foravila campanera són cultivades com pertoca -amb l'ajut dels pagesos i les ins-

titucions- ho considerarem normal. Si aquestes són considerades com un esvaït, o com un jardí amb flors tropicals, ens resultarà preocupant, perquè haurem perdut, tots, eficàcia i personalitat. I també dignitat.

Encara hi som a temps, com dèiem al principi. Mallorca -Campos també- terra venuda o venal. Una llàtima. Ben trist ha d'esser sentir-se extern a ca seva, haver-se d'acomodar a costums rarenques, i a tenir gairebé l'obligació d'utilitzar altres llengües per a comunicar-te. És ben trist. Però si no hi posam remei, i d'hora, aquesta invasió d'ara -potencialment forta- serà una menudència comparada a la que vàrem patir, molt tristament, a partir d'aquell nefast 1714, amb el malmenat Decret de Nova Planta.

Redacció.

Els Contenedors sempre fan nosa

Hi ha una mania, no sabem deguda exactament a què, o a qui, col·locar els baguls de fems -també coneguts per contenidors- als cap-de-cantó, o als xamfrans de molts de carrers de la vila. La veritat, tan certa com denunciada, és que aquests embalums destorben el trànsit, i a llocs ben concrets fan impossible la visibilitat del conductor. De ferro o de plàstic, grisencs o verdosos, tant se val. La majoria fan nosa i poden. Tan difícil seria cercar -i trobar- un lloc idoni per col·locar-ne tants com n'hi ha que destorben i fan lleig?

Cristalleria CAMPOS C.B.

Jaume Vadell Adrover

Joan Oliver Bordoy

Carrer Llibertat, 27 • Tel. 65.04.20 • 07630 CAMPOS

El "BANCO DE SANTANDER S. A."

comunica que ha nomenat com a col·laborador extern per a la comarca de Campos a **Miquel Obrador Lladó**

Carrer Santanyí, 23 • Tel. 65.04.01
07630 CAMPOS

Ordre de Publicació

El Ple del Parlament, en sessió de dia 26 d'octubre del 1994, procedí a debatre el text de la Moció RGE núm. 3425/94, relativa a política en relació amb el sector lleter, amb la incorporació de les esmenes RGE. núsms. 3537/94 i 3539/94 del Grup Parlamentari PSM i EEM i la Proposta del Sr. Mesquida i Galmés, i quedà aprovada la següent:

RESOLUCIÓ

C)

«1.- El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de la Comunitat Autònoma a donar a les iniciatives de ramaders de les Illes Balears, el mateix tractament que a l'empresa AGAMA. S. A., quant a sol·licituds d'ajuts dels poders públics per a la construcció de plantes d'envasament o de transformació de llet.

2.- La llet o els productes substituïdors que AGAMA, S. A. emprarà com a primera matèria per a l'elaboració dels seus productes seran produïts a les Illes Balears, mentre aquesta societat sigui empresa pública de la Comunitat Autònoma, i mentre n'hi hagi a la nostra Comunitat Autònoma i els productors li'n vulguin prendre.

El Govern de la Comunitat Autònoma compareixerà anualment en el Parlament, d'acord amb l'article 176, entre els mesos de setembre i desembre, per informar sobre les matèries primeres emprades per AGAMA, S. A., dutes de fora de les Illes Balears.

3.- El Govern de la Comunitat Autònoma posarà a la venda les seves accions d'AGAMA dins un termini màxim de sis mesos. En aquest procés, tendran dret

Foto: P. O.

— Per alguns, Campos té futur dins el sector primari

d'adquisició preferent d'accions, els ramaders a títol individual i, subsidiàriament, les empreses de reconeguda solvència que operin majoritàriament dins l'àmbit de la Comunitat Autònoma.

4.- El Parlament de les Illes Balears acorda la creació d'una Ponència Parlamentària encarregada de revisar i actualitzar el contingut del PICAB del sector lleter de les Illes Balears, procurant aconseguir en la seva elaboració el consens del sector.»

Seu del Parlament, 27 d'octubre del 1994.

El President del Parlament:

Cristòfol Soler i Cladera.

El Secretari:

Jesús Martínez i de Dios.

□

PUBLICITAT A RESSÒ:
Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

CRISTALLERIA
PERELLÓ
Acristallaments en general

Carrer Palmer, 1 Tel. 65.00.95
07630 CAMPOS

BUGADERIA
TINTORERIA

SA BUGADERIA

Carrer Nou, 73 • 07630 CAMPOS • Tel. 65.25.27

Enguany, ha estat notícia...

Vos oferim, a punt de dir adéu al 1994 un resum de les notícies més importants que hem tengut:

CAMPOS INCLÒS AL PLA 5B

Juntament amb Artà el nostre municipi s'ha incorporat al grup de pobles que podran aprofitar aquesta línia d'ajuda de la CEE. A Campos, encara, acabant l'any, no en sabem res de res. El Govern Balear ha presentat un Pla, el FONER II, que ha d'ésser aprovat. Tot es basa en la inversió privada juntament amb la pública.

DESASTRE A RWANDA I BURUNDI

Pasqua va ser ple de moments de tristor i esglai per les nostres missioneres i missioners a Rwanda i Burundi. Les notícies s'han anat, per desgràcia, repetint i repetint. Recordam a Sor Maria Lluïsa Arriaga que hi ha tornat i ja ha tornat una altra vegada. Un patir constant. Recordam en Jaume Mas que està al Burundi, campaner.

SES COVETES I ES TRENC

Com cada any tenim noves per aquests llocs. L'estiu encalenteix massa. Enguany pel març hi havia obres. S'han aturat quan ja s'han acabat pràcticament. Pel redol d'Es Trenc hi segueix covejant el trull dels xibius que encara no sabem en net com estan adjudicats.

550 MILIONS DE PRESSUPOST I DEUTES A VOLER

Dia 4 de març es va aprovar el Pressupost anual de 1994, per 550 milions. A la nòmina 68 empleats, entre tots. Números canten i moltes factures rodolen encara per l'Ajuntament. És prou sabut que enguany s'han anat celebrant crèdits i més crèdits.

L'INSTITUT ES FARÀ A SANTANYÍ

Tot l'any n'han parlat i encara no saben ni per on s'hi va. Encara no saben si la Secció per poder fer

Ensenyament Secundari Obligatori serà a Campos. I sobre tot, no hi posen cap pedra ... ni la primera. De moment tenim un tros per llaurar.

EL PINTOR ANTONI MAS EXPOSA A POLLENÇA

Enguany dia 26 de març va inaugurar una Exposició de la seva obra, 25 quadres que romanien exposades per més d'un mes, a les Galeries Bennassar, donant una idea de la qualitat i bona impressió que causaren en el públic. Una fita més dins la dilatada trajectòria pictòrica del pintor campaner.

UM S'IMPLANTA A CAMPOS

Amb ganes de fer feina i amb objectius d'arribar amb bon pronòstic a les Eleccions Locals, com pertoca, se va constituir la Junta Local d'Unió Mallorquina presidida per Miquel Llinàs. Han posat local al mateix Carrer Creu, damunt Can Joan, un lloc cèntric a més no poder.

MIQUEL AGUILÓ I MIQUELA NICOLAU EXPOSEN

Per Abril l'Apotecari «Rosa», ja jubilat, va exposar a Campos, a la Sala de Cultura de SA NOSTRA mostrant una vegada més la seva magnífica obra de caire realista i que dóna un empremta especial a les seves obres.

Per la Fira de Maig na Miquela Nicolau, també campanera, va exposar una antològica a la Sala de Ses Escoles Velles.

L'ESGLÉSIA PARROQUIAL, PINTADA TOTA

Durant uns mesos va romandre en «obres» especials la Parròquia i les funcions es feien al Convent. Finalment i de forma solemníssima es va inaugurar la renovació del

✓ Balanç de l'any

temple dia 18 de setembre pel Sr. Bisbe. A més es va Consagrar amb el ritual establert, amb presència de molts campaners i campaneres.

EL CAMPOS PUJA A TERCERA

Amb noms propis com Tomeu Obrador (capità de l'Equip), Guillem Mascaró (entrenador) i Biel Sureda (President) el Club Esportiu Campos ha aconseguit una meta inesborrable per al poble i per als afeccionats.

També mereixen ser notícia els nins del Fútbol 7 o equip benjamí, subcampions de Mallorca i campions del grup de pobles.

JOAN VENY I CLAR, FILÒLEG

Un nom propi d'una persona que manté la senzillesa dins la brillantor de la seva cabdal carrera universitària i científica. L'Obra Cultural Balear li reté un senzill homenatge dia 21 de juliol.

SANELEC INSER C.B.

Arnau Nigorra i Joan Pomar

SANEJAMENT • ELECTRICITAT

CLIMATITZACIÓ

REPARACIÓ I MANTENIMENT
DE CÀMERES FRIGORÍFIQUES

MAQUINÀRIA D'HOSTELERIA

Tels. 65.07.69 • 908.63.16.73
Carrer Major, 34 • CAMPOS

Serà notícia...

Quan hom entra en un Any Nou ja pot intuir, segons el que ha passat i el que ensenya l'experiència, quines coses noves tendrem. Ara n'espellem qualcuna del Nou 1995

ELECCIONS LOCALS

Ja és segur que pel maig del 1995 tendrem novament Eleccions Locals i tothom sap que comença la cursa ara: tots els partits es preparen. Hi ha comentaris per totes bandes i per tots els gusts. Una novetat serà UM, segons sembla.

XIBUS D'ES TRENC I SA RÀPITA

D'ençà la Sentència de 24 de novembre de 1993 i d'ençà el trull d'enguany quan dia 4 d'agost havien de canviar de propietaris hi pot haver molts de canvis dins aquest 1995... o potser no canviï res. Sia com sia serà un tema de preocupació popular.

L'OBRA CULTURAL BALEAR

Encapçalada pel seu president Guillem Mas i la Junta Directiva seguirà essent notícia aquest 1995 donant lloc a les més diverses activitats a més de les habituals i que s'han convertit en obligades durant el calendari cultural campaner.

UNIÓ CAMPANERA

Enguany sabrem definitivament quin camí pren aquest partit campaner que figura actualment amb els del PP i UM. Tots tres plegats no creim possible que hi estiguin. D'altra manera, ja ho veurem...

COSTES I ELS «SUSTOS» ALS RAPITERS

Seguirà dins el 1995 l'expedient per a delimitar la zona marítima de Campos, afectant possiblement als rapiters, coveters i altres propietaris veïnats. De totes maneres això farà poca via, a més va a Madrid i ja se sap que l'administració va lenta de necessitat.

LLET MALLORQUINA

Si tot va bé 1995 serà l'any de posar en marxa aquesta Empresa tan polèmica i que pot crear un poc d'ambient a Campos. Una bona proposta pel Pla 5B, ara farà falta convèncer altres instàncies, suposam.

L'ASSUMPTE D'EN NARDI

Aquest any s'ha de saber d'una vegada si el cos era o no era el que deien alguns o altres. Almanco oficialment pareix que el Jutjat traurà una resolució dins aquest any i potser pel gener mateix.

EL DEUTE MUNICIPAL

Juntament amb les eleccions, les promeses electorals complides i incomplides, els malestars potser sia notícia i sobretot si els partits polítics es prenen seriosament això de «dignificar la vida política».

Torrans, coques i neules Les tradicions de Nadal, avui.

Cada any en acostar-se Nadal comença un temps fredolenc, humit, amb gelades matineres i qualque cop podem veure la neu ben aprop, o com sempre a la Serra de Tramuntana. És un temps que canvia. Ara amb les festes molta gent només contempla la possibilitat de fer vacances, de partir fora, altres de tornar a ca seva, amb la família, tothom de viure uns dies més despreocupats, més dolços, amb experiències noves, amb cava a rompre i amb una televisió aprop.

Realment aquells «nadals» de fer torró, de fer coques, de preparar les matines i la Nit de Nadal i la xocolata calenta amb ensaïmada o coca, han anat canviant.

Tot això va acompanyat, curiosament, d'un cert intent de revivre les tradicions i les coses casolanes dels avis o dels nostres pares. Encara seguim anant a matines, seguim prenent la xocolata amb la coca (encara que no la fem) i seguim amb els dolços típics: els torrans.

De torró no val la pena donar-ne cap recepta: avui es fa difícil dur-la a terme. Les peces comprades van millor per la facilitat. A més en tenim de tota casta i a la Vila n'hi ha un parell de forns que en fan i de primera. Són més cares i més naturals.

...seguim anant a matines, seguim prenent la xocolata amb la coca...

Les neules tant les de menjar com les decoratives són típiques de Nadal i normalment -les decoratives- són al.lusives al misteri cristià del Naixement de Jesús. Com també són al.lusius els betlems, vertaderes obres d'art que permeten un agradable entreteniment familiar: què és de meravellosa la il.lusió dels nins per fer el seu betlem, amb personalitat. Tenen una idea, la dibuixen, convencen el padrí per anar a cercar pedretes, convencen ca seva per preparar una taula

...els betlems, vertaderes obres d'art que permeten un agradable entreteniment familiar...

a l'entrada, van a comprar paper i quatre coses per construir aquest món imaginari, i màgic (perquè quasi sempre hi ha l'estrella i els Reis).

Les coques de Nadal sí que encara les podem fer si hi ens entretenim i atrevim. Vegeu una recepta:

- 300 gr de sucre
- 4 ous
- 160 gr de saïm
- 1 kg de farina
- un tassó d'aigua
- 2 ensaïmades crues
- 25 gr de llevat

S'ha de fer un llevat amb les ensaïmades, el llevat i un poc de farina i aigua. S'ha de deixar tapat i fermentar fins que torni el doble.

La resta de farina amb els altres ingredients al mig s'ha de mesclar amb el ferment, mesclant-ho tot, ben pastat. Les coques han de ser petites i s'han de deixar tovar, unes enfora de les altres, deixant que tornin el doble. Per tovar ha de ser un lloc calentet. Aleshores es poden coure al forn

Gaudiu de Nadal, Cap d'Any i Reis (i a Campos de Sant Julià ja que hi som) però digau NIT DE NADAL (i no Nit bona) i NIT DE CAP D'ANY (i no nit vella): fareu un bon favor a la nostra llengua.

Redacció.

El Partit Popular impedeix que el Govern Balear doni 50 milions al poble de Campos

Fa anys quan es va produir la polèmica sobre la urbanització o no d'Es Trenc, molts consideraven que la urbanització significaria una millora de les condicions de vida dels campaners, mentre que d'altres pensaven que només a curt termini hi hauria una prosperitat econòmica, però que es perdria en molts d'altres aspectes (ecològic, paisagístic, cultural,...), a més a més de destruir una de les poques zones verges que quedaven (i ja en queden manco) a Mallorca i hipotecar el futur de les properes generacions. Tampoc no estava clar, i continua sense estar-hi si aquesta suposada prosperitat econòmica deguda a la urbanització hauria durat o si només hagués estat passatgera.

En el que sí semblavem estar d'acord tots els campaners i campaneres és que calia compensar el nostre municipi pels esforços que suposava la conservació de la zona natural d'especial interès. Això no vol dir, només assignar una quantitat fixa anual a Campos amb aquesta finalitat, sinó trobar mecanismes per equilibrar la renda del nostre poble amb la d'altres municipis turístics que es beneficien directament de la conservació del Trenc. Quants de turistes elegeixen com a destí de les seves vacances la Colònia de Sant Jordi perquè té es Trenc a dues passes? Quants de turistes amb residència a Cala Figuera, Cala d'Or o s'Arenal van a nedar a les aigües campaneres? La resposta a les dues preguntes és que molts. I quin benefici en treu Campos d'això? Molt poc. Només ens arriben les miques: xibius i aparcaments.

Existeix un fons de compensació interterritorial que funciona per compensar les desigualtats econòmiques entre les Comunitats Autònomes de l'Estat Espanyol i que tants de doblers ens costa als mallorquins en general i als campaners en particular, ja que les Illes Balears estan considerades una regió rica. Però a Mallorca també existeixen desigualtats. Ses Salines i Santanyí, per exemple, estan entre els municipis amb renda per càpita més alta de l'illa, Campos es troba a la zona mitja-baixa. No seria just que es creàs un fons de compensació intermunicipal per paliar aquestes desproporcions? Nosaltres pensam que sí, i més si tenim en compte que, com hem dit abans, part de la riquesa d'aquests municipis es produeix gràcies a la protecció del litoral campaner.

Sembla idò, que els màxims representants de Campos, és a dir, el batle i els regidors, haurien de tenir com una de les prioritats de la seva política, la reclamació de la posada en funcionament d'aquest fons de compensació intermunicipal o d'altres mesures equivalents i haurien de pressionar els amb totes les seves forces els polítics dels seus partits a Palma perquè ho duguin a terme.

Això, però, no és així en el cas del batle i regidors del Partit Popular ni en el dels diputats del PP al Parlament Balear que, a més de no presentar cap iniciativa d'aquest tipus es dediquen a bloquejar amb el seu vot negatiu qualsevol proposta de l'oposició per compensar Campos d'aquest greuge comparatiu.

I ja ha passat varies vegades. El PSM ha presentat

un parell de pics al Parlament Balear la proposta de crear el fons de compensació, proposta que mai ha pogut prosperar per l'oposició del PP.

El mes passat va ser Unió Mallorquina qui va provar d'incloure una esmena als pressuposts de la Comunitat Autònoma per 1995 per la qual es concedien 50 milions de pessetes d'ajuda a Campos com a compensació per la protecció des Trenc. Aquesta iniciativa va tornar ser boicotejada pel PP, aquesta vegada amb l'ajuda dels trànsfuga Peralta, que varen impedir que prosperàs.

I el batle de Campos, Sebastià Roig, enlloc de fer servir tota la seva influència política per fer canviar el sentit del vot als diputats anti-campaners del seu partit i, en cas de no aconseguir-ho, com a mínim denunciar-ho, encara justifica l'actitud anti-campanera del seu partit dient que no es podia votar a favor de la iniciativa d'UM perquè era electoralista.

El nostre batle molt sovint fa victimisme acusant als no-campaners de tots els mals del nostre municipi. Molt sovint «descobreix» pressumptes confabulacions per perjudicar el nostre poble per part de gent de fora. Molt sovint denuncia grups polítics, cívics i socials per intentar impedir el desenvolupament econòmic del nostre municipi. Ara, idò, sí que en té una de confabulació ben evident: i la té dins el seu propi partit. Per què no la denuncia també?

— Campos necessita un fons de compensació

Omplir - Buidar

Omplir i buidar són dues funcions bàsiques de tot organisme, i no per bàsiques poc importants.

Una persona passa moltes hores al dia omplint-se de menjar, i dedica alguns minuts a buidar-lo.

Una persona passa moltes hores al dia omplint-se de feina, i aprofita la nit per buidar-se de tot cansament.

Una persona passa moltes hores al dia omplint-se els ulls de llum, per buidar-los amb la fosca.

Dins el món hi ha molts aspectes que contenen una doble cara, i el seu perfecte funcionament depèn de la seva sincronia i auto-ajut. I és que no hi pot haver cara sense creu ni dia sense nit.

Dins la persona aquest doble vessant també es dona. I si un d'aquests dos aspectes s'absolutitza la persona rebenta.

Ara és temps de Nadal... i és, si ho miram bé, un temps com l'altre pel que fa a l'aparença exterior: no suposa un trencament amb res ni un canvi rotund en les nostres vides... més bé és un temps en el qual ens seguirem omplint i buidant de moltes coses.

Però això no és ver! Ningú creu que el Nadal sigui un temps com l'altre. Quan una persona del carrer pensa Nadal, no el pensa com si fos un dia normal. Nadal simbolitza trencament, ruptura de temps monòton, vacances, i sobretot, *temps propici per omplir-se de moltes coses. I m'explic: Nadal pot ser un omplir-se de nit, un omplir-se de descans, i un omplir-se de menjar. Amb una possible tendència a no buidar res... i això pot fer rebentar la persona.*

Per això pens que, ara més que mai, cal viure la vida amb una actitud constant de buidament. No un buidar per buidar. No un llevar-se coses per quedar-se amb no-res. Més bé tot el contrari...és oportú anar lleuger d'equipatge, no carregar-nos massa amb coses supèrflues, deixar aflorar el que vertaderament som, deixar-nos ser tal com volem ser.

Alguns pensaran que aquesta actitud és perillosa... alguns pensaran que sense brides una bístia va allà on no toca... però és que la persona no és una bístia!. És més, el que realment potencia la persona, i el que fa que no sia un animal és la seva actuació amb llibertat. Llibertat que no es res més que actuar amb responsabilitat davant la vida.

El temps de Nadal, i parl com a creient que som, és un buidar-se per tal de fer lloc a que Déu habiti dins nosaltres. Quantes vegades s'ha repetit que el misteri de Nadal és l'Encarnació?... i quantes moltes més vegades s'ha oblidat que el vertader lloc on actualment s'Encarna Crist és el cor de l'home?

No ho sé... moltes vegades som els primers que tenim por a viure a l'intempèrie... Som els primers que ens fa por viure buits per tal que Crist trobi un lloc per encarnar-se dins nosaltres. Però malgrat tot, aquesta és la vertadera dinàmica que hem d'adoptar: un buidar-se contínuament perquè l'Altre ens pugui omplir de la seva Presència...

Vull fer notar que l'actitud de buidar-se contínuament és distinta a la de «sentir-se buit». Quan nosaltres portam buidor (quan ens sentim buits) ens és molt fàcil aferrar-nos a qualsevol cosa o persona. I és que intentam omplir

la buidor de qualsevol manera.

En canvi, buidar-se no significa portar buidor, sinó llevar tots els obstacles perquè esdevingui dins nosaltres la vertadera comunicació i plenitud de Déu. Ens buidam per quedar plens, no per quedar buits.

Per això el Nadal és temps de plenitud i de buidor.

Buidar (el preparar-nos, obrir-nos) és el que està en les nostres mans. De nosaltres depèn fer un lloc al qui es vol Encarnar.

La plenitud (comunicar-se, encarnar-se, omplir) està en mans de Déu... I així com ha actuat al passat, nosaltres confiam que ho farà al futur.

Quina és doncs una possible imatge que ens permeti englobar breument i amb simplicitat aquest doble aspecte?. Pens que entre les moltes i suggerents la figura de Maria és la més atractiva. I ho pens així perquè essent com és persona humana mostra aquesta dinàmica de buidament continuat de la seva persona per fer lloc, per desar el seu interior perquè l'Altíssim pugui habitar dins ella. Basta recordar aquest passatge:

«L'àngel li respongué:

L'Esperit Sant vindrà damunt tu, i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra; per això el fruit que naixerà serà sant, i l'anomenaran Fill de Déu»

(Lluc 1, 35)

La profunditat d'aquest passatge es fa palesa al moment en què endevinam que el que ella va fer no ens està vedat a nosaltres. És possible en tot moment buidar-se, fer fèrtil les nostres entranyes, per tal que l'Ombra de l'Altíssim, l'Esperit Sant mateix ompli el nostre interior i donem fruits tan bons que puguin ser anomenats «sants» per tot el món.

Bartomeu Estelrich Barceló

— Nadal és temps de plenitud i de buidor.

Antònia i Nadal: El nostre pa de cada dia

En la nostra darrera volta d'aquest any 94 ens hem adreçats cap a ses Forques, allà, en una cantonada del carrer Mestre Gomila ens esperaven n'Antònia i en Nadal, un matrimoni ben jove i a la vegada veterà dins el món del forn i de la farina a Campos. Durant tot l'any, dia a dia, ens ofereixen els seus productes, i també ho faran, de manera especial, durant les festes nadalenes. De tot això i de moltes altres coses n'hem parlat una bona estona, ara com sempre, us farem partíceps de les seves paraules que, ben segur ens han de servir per conèixer-los un poc més i saber més de la seva feina.

En Nadal podríem dir que ja té malnom propi, tothom el coneix per en Nadal d'es Forn, també el podreu identificar com en Nadal Catany, i per suposat com a Nadal Lladó Juan. Té 38 anys i és campaner de naixement.

La seva esposa és una filla d'en Tomeu Rosselló, i també li diuen Serra, el seu nom és Antònia Salas Mas i té 35 anys.

— Quins varen ser els vostres inicis en l'ofici?

— Nadal: Jo vaig començar per necessitat quan tenia 9 anys i sempre vaig fer feina a Can Pere, fins que vaig establir-me pel meu compte, quan tenia 23 anys. Primer vaig llogar el forn de Can Moranta, durant 4 anys, i definitivament obrírem el negoci on actualment el tenim.

— Antònia, es pot dir que tu ets fornera per casament?

— Així mirat l'ofici m'ha vingut per casament, però era una cosa que sempre m'havia agradat. De petita ja guardava totes les receptes que trobava, encara en tenc amb les fulles ben grogues. Les apuntava i les guardava. Sempre m'havia agradat però mai no havia pensat ni a estar a un forn ni a casar-me amb un forner.

— Quina formació tens en relació a la teva feina?

— Nadal: Jo tot el que sé de l'ofici ho sé de la feina que he fet, no he fet cap curs teòric, he anat aprenent dels dos mestres que he tengut, en Pere

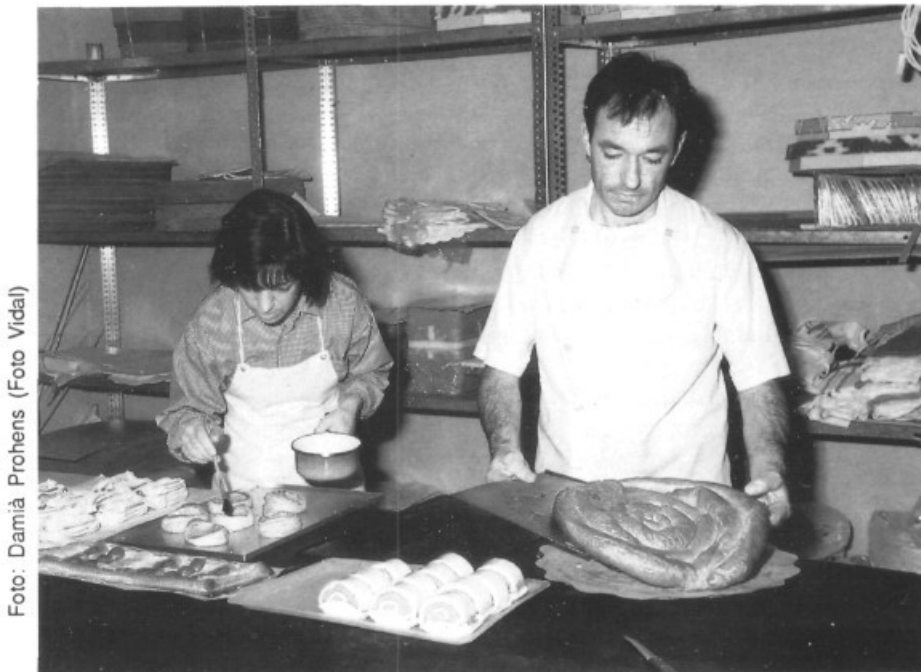

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— Físicament no és una feina molt dura però és esclava.

d'es Forn i l'amo en Sebastià Moranta. N'hi ha que han passat per diferents llocs i coneixen molts de sistemes, jo només conec la manera de treballar d'aquests dos. He après molt sobre la mateixa feina.

— Què et consideres tu, forner o pastisser?

— Jo som forner i res més. Qui se'n cuida de la pastisseria és la meua dona. Jo de la pastisseria únicament me'n cuid d'enfornar-la i ja n'hi ha. Jo faig pa, panets, coques de nadal, croissants i ensaïmades; la resta ho fa n'Antònia.

— Antònia: Jo me'n cuid de la pastisseria i del bufet. Jo sí que he hagut d'anar a cursos i llavors he après sobre la feina. Si hagués pogut fer-ne més o estar un parell d'anys en una pastisseria hauria après més haviat. El primer que vaig fer va ser a Can Pomar i també he anat a Palma i a Barcelona. Sempre que surt qualque cosa, per poc que pugui hi vaig. Però vaja, consider que la pràctica és la millor consellera.

— Com és un dia normal en la

vostra feina?

— Nadal: m'aixec damunt la una i mitja del matí i faig feina fins quasi les dues del migdia.

El primer és començar a pastar i el temps que el pa tova feim barretes, panets, barres, panadetes... llavors enfornam el pa i mentres cou tornam fer més pa i enfornam les barretes a l'altre forn, al mateix temps anam treient el pa, feim les coques amb verdura. Quan això és cuit anam a l'altre forn i preparam el que duim als súpers. Llavors anam a berenar i llavors preparam les ensaïmades o les coques bambes. En haver acabat tot hem de fer net.

En haver acabat de tot me'n vaig a dormir fins a les 6'30 o les 7.

— Antònia: El meu horari comença devers les 4 o les 5 (segons el dia) i quan m'aixec prepar la verdura per a les coques, prepar les pizzes i les panades i pastissos per coure, tot això fins devers les sis. Llavors col·locam el gènere a la botiga i a les 6'30 obrim. Quan a les 7 arriben les al·lotes jo me'n vaig a fer, allà on em necessitin, som com una espècie de comodí. L'horabaixa feim panades, pastissos... i a les 10-10'30 me'n vaig a dormir.

— Quins trobau que són els millors forns?

La mateixa feina és la millor escola, aprens molt a mesura que vas fent.

✓ Fent una volta per la vila

— Nosaltres tenim dos forns, el gros que és de llenya i el petit de gas-oil.

Per a mi, sense cap dubte, els de llenya són els millors, fan un altre tipus de calor i trob que el pa surt més bo. El forn de llenya duen més feina d'encalenteir i són més bruts, però llavors aguanta més la calor, és més consistent. Duen més feina, però el pa surt més bo.

— **Una de les coses peculiars dels forns és l'horari de feina, és dur amotlar-se a aquesta feina?**

— Nadal: La veritat és que ho he fet pràcticament tota la vida i estic acostumat. Físicament no és molt dur però és molt esclau. És qüestió de mentalització, ha vaig fer als 18 anys i no em va costar, ara igualment no em costa. Si tornàs a neixer segurament tornaria ser forner, fins i tot m'agradaria que els meus fills ho fossin (però vaja faran allò que trobin que han de fer), perquè ja tendran més oportunitats que les que jo vaig tenir i sempre podré ajudar-los amb la meua experiència.

— Antònia: Jo també estic contenta de ser fornera perquè quan vaig conèixer en Nadal ja em vaig avesar a no sortir els dissabtes, acomodar-me al seu horari, si havia d'anar-me'n a dormir prest hi anava... però vaja, mai m'he queixat de res, sempre m'he amotlat a la feina i a l'horari. He de dir que aquesta feina m'agrada molt.

— **Quina de les tasques que feis és la que més vos agrada?**

— Nadal: El que m'agrada més és fer pa.

— Antònia: Tot m'agrada però del que pas més gust és de fer les mones de xocolata. Aquest parell de setmanes que estic treballant amb la xocolata és quan pas més gust.

— **I quina de les coses que feis és la que més poc vos agrada?**

— Nadal: Coure és el que més poc m'agrada i sempre em toca fer-ho a mi. Sobretot durant l'estiu. Aixecar-me prest tampoc no és un gust, si ho pogués canviar per l'horabaixa encara millor, però amb això ja estic resignat. Sí, segurament la bavor i la calor de la boca del forn és el que més poc m'agrada.

— **Quin entreteniment teniu durant la feina?**

— Durant les primeres hores de la nit xerram poc, cadascú fa la seva feina sense parlar gaire, però llavors

Les màquines faciliten la feina dels forners, però també és perd en la part artesanal i possiblement en la qualitat.

quan ve devers les sis i mitja tots ja estam més desxondits i ens pega la xèrfera, sobretot de caçar i de pescar que a tots ens agrada molt. De vegades també escoltam la ràdio.

— **Queden coses encara per inventar en el món del forn i del pa?**

— Pens que s'inventen coses cada dia, però al mateix temps que la màquina facilita la feina és perd en artesanía i per ventura en qualitat. S'han donat casos d'al-lots que han fet feina a un forn un parell d'anys i no saben fer un pa. Per què? perquè la pasta no es toca per res i no saben ni la recepta ni com s'ha d'obrar; fan de forners però no ho són.

— **Ha anat evolucionant la vostra feina?**

— Sí, i molt. Allà on estava només hi havia la màquina de pastar i ara en tenim tres, tenim pesadora, enfornador de barres. Quan vaig començar a fer de forner fèiem el foc a dins el forn amb pinassa i llavors l'havíem d'escombrar, és a dir llevar la brutor amb una granera, després havies d'enfornar. Era molt dur, pens que si ara havia de fer això no faria de forner. Ara el foc es fa abaix, no dins el forn, es pot coure i fer més foc al mateix temps.

— **Quines característiques ha de tenir per tu un bon pa?**

— Nadal: Per a mi no ha de ser molt alt i millor si és més cuit que cru.

— Antònia: A mi m'agrada més blanquet, si és més cuit té l'avantatge de no treure floridura, és a dir aguanta més temps.

— **Quins són els productes dolços que tenen més sortida?**

— Sobretot les ensaïmades, encara que he de dir que la venda d'aquest producte ha perdut molt, jo he conegut quan feia feina a Can Pere fer centes d'ensaïmades, ara hi ha més competència de productes, pastissos, altres ja elaborats de fora, galetes, madalenes... Tot això abans no hi era, l'únic dolç que sempre hi havia eren

les ensaïmades.

— **Van lligats els dolços amb les festes?**

— Ja ho crec: per a Nadal coques, per a Pasqua robiols i per la Mare de Déu d'Agost ensaïmades, per Tots Sants bunyols. Hi ha un dolç que es feia per la setmana Santa :les ESSES i que s'ha perdut, per ventura estaria bé tornar-ne a fer.

— **Quina opinió vos mereix la rebosteria mallorquina?**

— A Campos tenim exemples de que la rebosteria mallorquina està en un bon moment, la majoria dels forns no s'han estancats en elaborar únicament pa i es fa pràcticament de tot, s'han introduït en nous camps i especialment en el de la pastisseria, això és bo.

— **Apart de fer el pa que posau a la venda cada dia, pastau per altra gent?**

— Antònia: Pastam per altra gent però no tant com un temps. Record que no era difícil que un forn tingués una trentena de talecs per pastar, cada dia, ara en duen dos o tres cada setmana.

— Si no haguéssiu fet de forners, què haguéssiu volgut fer?

— Nadal: Jo hauria volgut ser picapedrer, però estic molt content fent de forner.

— Antònia: A mi m'ha agradat sempre el contacte amb la gent, per això m'hagues agradat qualsevol cosa que m'hagués permès aquest contacte amb gent de totes les edats. Pas molt de gust de despatxar i d'estar a la botiga.

N'Antònia i en Nadal han quedat amb les seves coses i, nosaltres ens hem acomiadat guardant aquell flaire tan característic de la farina i del pa cuit, de la llevadura i de les coques bambes. Una vegada més hem pogut evidenciar que no hi ha com estar a gust amb allò que es fa per fer una mica més agradable el viure cada dia. Quan sortim al carrer ens adonam que la calor del forn és plaent quan el temps comença a refrescar. Amb ells dos i amb tots vosaltres desitjam passar un bon Nadal i començar el nou any amb bon peu.

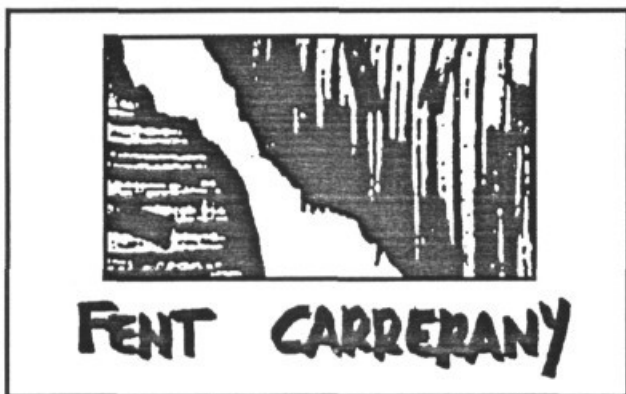
Salut i que sia per molts d'anys

Núria Vives
Antònia Sitjar

La revista Fent Carrerany de Maria de la Salut arriba al número 100

Jaume Lladó participà a una taula rodona commemorativa de l'event en representació de Ressò

El passat dissabte dia 26 de novembre, a Maria de la Salut estaven de festa. Estractava d'un dels actes organitzats per l'Associació Cultural Fent Carrerany per celebrar la publicació del número 100 de la revista del mateix nom.

Cinc contertulians: Jacint Planas Santmartí, articulista del diari *Última Hora*, Aina Moll, coordinadora de la Campanya de Normalització Lingüística, Guillem Bisquerria del quinzenari Bellpuig d'Artà, Rafel Bordoy de la revista Santa Margalida i Jaume Lladó en representació de Ressò, moderats per Joan Gelabert, de la revista homenatjada, parlaren de premsa forana.

Un dels temes que aparegueren fou el de la contribució de les revistes de la part forana a la normalització lingüística, afirmació llançada per Planas Santamartí i que fou recollida per la resta dels ponents.

També es parlà de les publicacions locals com a aglutinadors i creadors de sentiment de poble i Rafel Bordoy en destacà que aquestes revistes la gent les guarda, contràriament al que succeeix amb els diaris i revistes d'abast general, que normalment es tiren després d'haver-les llegides. «Algún dia els historiadors les hauran de consultar si es vol fer una història fidedigna dels nostres pobles», sentencià.

Guillem Bisquerria destacà la col·laboració des-

sinteressada de la gent, escrivint articles, maquetant, fent fotos, o simplement anunciant-se i comprant la revista, fet aquest que digué «diferencia la premsa professional de Ciutat amb la premsa forana».

Aina Moll parlà de la necessitat d'un diari en la nostra llengua i l'exemple que haurien de ser les publicacions dels pobles pels empresaris periodístics, i afirmà que «avui hi ha espai per un diari en català a Mallorca, que podria ser plenament rendible».

Jaume Lladó exposà el problema de la financiació i denuncià la poca ajuda que rep la premsa forana per part de les institucions autonòmiques, a les que acusà de no tenir sensibilitat pel tema lingüístic. «A Catalunya cada revista que es publica íntegrament en català rep 10.000 pessetes per número publicat més una quantitat per exemplar, a més a més de subscripcions i insercions publicitàries», explicà i reclamà de les institucions il·lenques una llei d'ajudes a la premsa en català similar a la del Principat.

Planas Santmartí acusà als directius de l'Associació de Premsa Forana de no pressionar prou per aconseguir unes ajudes dignes i digué «si la junta directiva no es mou i no és capaç d'aconseguir aquestes ajudes, canviau-la», el que provocà la discrepància de Rafel Bordoy i Jaume Lladó que consideraren que el Govern Balear i el Consell Insular haurien de tenir una línia clara d'afavorir les publicacions en llengua catalana independentment de si reben o deixen de rebre pressions, cosa que no passa, ja que reben proporcionalment més ajudes els diaris en castellà, tant directament a través del patrocini d'extres i suplementos, com indirectament a través de publicitat i subscripcions.

Tots els presents estaren d'acord en que cal una major coordinació entre les diferents revistes per reclamar unes ajudes dignes a les institucions autonòmiques, ja que la premsa forana no és amb ànim de lucre i a més a més, compleix una funció social molt important.

Redacció.

20

Bicicletes • Recanvis
 Accessoris • Vestuari
 Reparacions

Carrer Lluna, 50
 Tel. 65.29.12
 07630 CAMPOS

CICLOS GORI

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
 POLÍGON LA VICTÒRIA
 07009 PALMA DE MALLORCA

**TRANSPORTS
 MESQUIDA**

RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
 07630 CAMPOS

Joan Lladonet.

Els anys han anat passant i hem arribat als nostres dies. La filla d'en Pere ha seguit alfabetitzant-se i documentat-se en totes les qüestions referides a la seva història i a la seva literatura, i ha quedat completament convençuda de quina és la seva nació, de quina és la seva llengua i de quina és la seva cultura. Té molt clar que vol saber altres llengües i les seves ànsies d'adquirir coneixements d'altres països del món és inabastable, però ja sap en quina llengua ha de parlar dins la seva nació, en quina llengua ha d'escriure, quins diaris ha de comprar, quines ràdios ha d'escoltar, quines cadenes de televisió ha de triar, en quina llengua ha d'educar els seus fills i a quina escola els portarà.

En Pere no acaba de donar el coll a tòrcer i, a vegades, segons el seu humor discuteix amb la seva filla, perquè d'altres vegades i abusant del poder de pare no en vol ni parlar.

Una discussió que han tengut ha versat sobre els nacionalistes. En Pere diu el que llegeix a la premsa (en castellà, clar), que els nacionalistes es neguen dins un tassó d'aigua, que ara que el món es vol unir, ells es volen

De l'autoodi a la lleialtat lingüística (i IX) Història d'un Pere qualsevol

separar i que amb un territori tan petit no es pot fer res i que amb una llengua amb tan pocs parlants no poden anar en lloc i que, per tant els nacionalistes són uns bojos i que posen en perill l'estabilitat estatal, etc., etc. En canvi, la seva filla li diu que les persones són més persones quan més poden realitzar la seva personalitat i no quan són esclaves, que els nacionalistes dels Països Catalans es volen juntar amb totel món, però mantenint la seva pròpia identitat i que els nacionalistes més visceralssón els nacionalistes espanyols que contínuament els ataquen.

La darrera discussió ha sorgit a causa de la carta que han enviat els acadèmics de la llengua espanyola al president Felipe González i als mitjans de comunicació. En Pere els ha donat la raó, perquè si una institució tan important ho diu qualque cosa deu passar, i a més, la llengua espanyola és la d'Espanya i que com que Catalunya és Espanya, i dones ha de ser la primera i la que ha d'anar davant, i que si pa-ta-tim i que si pa-ta-tam. En canvi, la seva filla li ha assegurat que l'únic lloc on es fa alguna cosa per a la normalització lingüística és al principat de Catalunya, que allà la política lingüística ha avançat, especialment a l'escola, però sense que el castellà perdés el seu lloc de privilegi, i que a València i a Balears, realment estam en mànegues de camisa, basta veure l'ordre del conseller de Cultura que va més d'acord amb el pensament de l'Acadèmia de la llengua espanyola que no en la línia de recuperació d'una llengua que retrocedeix.

També li ha fet veure quina era l'estratègia dels nacionalistes espanyols: que estaven tranquils mentre veien el malalt en coma, però que es posaven nerviosos, solament perquè el metge els digués que hi havia possibilitats que es despertàs, encara que no els assegurassin que es podria posar bé del tot mai. És com si un boxejador colpejés una persona que està KO caiguda en el terra del quadrilàter.

La generació d'en Pere segurament és una generació perduda. Varen intentar que perdessin la seva identitat i per això els varen amagar els seus orígens i la seva història, però certa part de la generació dels seus fills ha pogut accedir a aquests coneixements, perquè encara són massa els que han trobat al seu pas persones de la generació anterior que els barraven el pas. La generació dels fills d'en Pere ha superat l'AUTOODI de la generació del seu pare i se n'ha adonat que per salvar la pròpia identitat, la seva llengua i la seva cultura no li quedava més remei que haver de manifestar una gran LLEIALTAT cap a totes les coses que eren pròpies de la seva nació.

La generació dels néts d'en Pere ja serà una generació normal. Esperem que l'evolució experimentada dins la família d'en Pere campaner, d'en Pere mallorquí, d'en Pere català es pugui generalitzar i que en el segle XXI, després que haguem recuperat el nostre nord i sapiguem verament qui som, ens puguem preocupar més per la resta de problemes que ens afecten a nosaltres i al món.

Maria Mas Guaita

**MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ,
TRANSPORTS, LÀMPARES I DECORACIÓ**

Carrer Ràpita, 43 • Tels. (971) 65.01.23 • 65.24.32 • 65.04.12
FAX. 65.24.32 • 07630 CAMPOS (Mallorca)

Taller i Servei de Pneumàtics

M. BORDOY

**Venda i Reparació de Pneumàtics
Equilibrat Electrònic
Servei de Reparació Vulcanitzats**

Carrer Victòria, 57 (Cantonada Carrer Felanitx)
Tel.65.21.93 • CAMPOS

A hores perdudes

Ciutat de Mallorca, 27 d'Octubre-19:30 hores. Lloc: La Misericòrdia, Sala Guillem Mesquida.

La pujada d'uns escalons, estrets, no prou ben il·luminats ens duen a dintre l'espai a on es penjen pintures, que ben segur els agrada estar-hi.

¿Perquè els hi agrada?. La ignorància de la seva vida, no ens permetrà deixar de mirar-les a primer cop d'ull; ens diran moltes coses sobretot els que tenen la modèstia de presentar-s'hi a elles. Els parlaran de moltes noves, de molts llocs, de tants i tants moments de cada dia que reposaven a una casa de les foranics de Ciutat, esperant aquest instant de conèixer a la gent, per així mostrar l'interior de la seva vida.

Quina futilitat i supèrbia escriure de quadres que parlen, que miren, que tal vegada et criden. Però és cert, l'exposició de Miquela Vidal és així; el mèrit de les sensacions és seu, en canvi les reflexions són culpa nostra.

Els perfils de les obres no són concrets, són pures abstraccions, on qualsevol pot pensar i dir el que li sembli, però; ah amics!, les sensacions són altra cosa.

També existeixen en algunes de les seves obres, la meditació profunda de la composició de lloc, de temps, esperant les figures en taringa o en filera qualche cosa, el que sigui, el que volgueu, ajudades totes elles per la gradació del color, que conforma l'obra titulada «a les 7 del capvespre». Les històries segueixen amb figuracions inventades i recreades de poemes esglaiadors tal vegada contats per el magnífic Orto Wilmann, el poeta israelí torturat i sagnant de «Les llàgrimes del jazz». O la mateixa coa de colom, guardada per la faringola esgrogueïda i enrevoltada per el color. I tantes altres que ens suggereixen diferents històries que segurament no seran la vertadera història però precisament d'això es tracta.

Per altra banda, no acaba aquí la feina d'aquesta artista. Pocs dies després de la data d'inauguració d'abans, fou presentada a la sala Bearn, una exposició de litografies de gravats, que forma el complement als seus darrers treballs; una col·lecció de tècniques desde «punta seca», «sucres» etc..., que encara més ens demostren, que l'art no s'improvisa, és la combinació de l'esperit i la tècnica, en aquest cas no fa falta dir-ho; tots sabem o hauriem de saber, pot ésser a alguns no els hi agradi, que na Miquela Vidal a dintre els diferents camps del seu treball domina la situació.

Per això volem incidir en la necessitat de donar felicitacions a la pintora, i que sigui per moltes més exposicions com aquestes.

Guillem Mas Forteza.

Per tot hi ha qui exagera

No sabem el com, ni el perquè. Però la veritat sia dita, els frontis de les cases de tots -tots- els carrers de la vila s'han vist, amb dos o tres anys, estibats de cables, de capses i d'elements rarencs que, exageradament, arrassen cada pam del frontis. Tota una invasió d'immenses trunyelles de cables gruixats, negres, fent tortarelles entre portals i finestres. Un pam, dos pams. Deu, vint, cinquanta fils, cables, tubs, capses de tot color. Una al·lucinació. Síquies, canonades travessant el carrer -de per curt i de per llarg-, anant d'un cap a l'altre. Cada dia. Passa a passa. Per tot.

La veritat és que ignoram el per què; el sentit i en deu tenir de tants de cables, fils, síquies, tubs, capses i capsetes. Però el fet evident és que entre uns i els altres -suposem que la Telefònica i altres Llums- ens han deixat tots els carrers del poble brodat de cables com més gruixats millor. Ara com ara, però, únicament volem fer una objecció; Per què tots els cables són de color negre?.

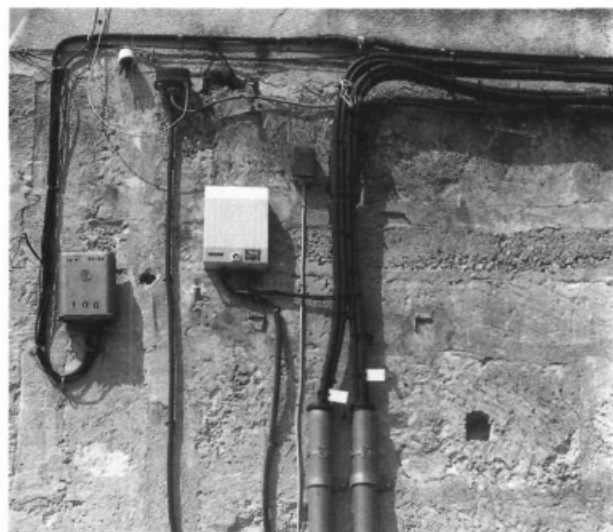

Foto: Russell

— Tots els frontis de les cases estan plens de fils.

JAUME FERRER I MAS

Reparació i Venda de Motos
Motoserres i Motocultors
Carrer Lepanto, 1 - Tel. 65.00.60 - Campos

Estació de Servei Campos, C. B.

Obert 24 h. Autoservei
Benzina sense plom
Carrer Sant Blai, 19 • Tel. 65.01.53 • CAMPOS

Cançons per La Trapa

Joan Manuel Serrat, Lluís Llach, Marina Rossell, Biel Majoral, Guillem d'Efak, Joan Bibiloni, Uc, i fins a 18 autors i grups musicals de tot l'àmbit dels Països Catalans són reunits en un sol disc per recaptar fons per a la finca del GOB devastada aquest estiu passat per l'incendi forestal que destruï més de 1500 hectàrees de boscos i garrigues de les muntanyes d'Andratx.

La Trapa, que havia estat adquirida pel Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa l'any 1980 després d'un gran esforç a on dessinteressadament foren molts els qui s'implicaren per salvar aquest reducte d'història i de

meravella natural de les especulacions, ha rebut aquesta vegada nova ajuda donada l'emergència del cas.

El GOB ha assumit el ferm compromís d'aconseguir la recuperació dels ecosistemes naturals de La Trapa en el termini més breu possible i de continuar amb les tasques de restauració dels monuments.

Sens dubte que adquirint el compacte i regalant-lo per Nadal contribuïrem a aquest esforç tan necessari.

Redacció.

Per Nadal i Reis regalau la Guia de Carrers amb el mapa de Campos adjunt

Per a qualsevol informació a Ressò, trucau al:
65.04.51. (Antònia) • 65.24.59 (Esteve)

*Ressò, la Revista de Campos i
l'Obra Cultural Balear vos desitgen
unes Bones Festes i un Bon Any 1995.
Molts d'anys!*

Campos és un dels pobles de Mallorca més solidaris quant a donació de sang

El dijous dia 1 de desembre la Germandat de Donants de Sang de Mallorca oferí un sopar-roda de premsa als representatns de les revistes, ràdios i televisions de les comarques de Llevant i Migjorn. L'acte tengué lloc al restaurant Mendia Vell de Manacor.

Presentà l'acte Ferran Martínez, cap de premsa de la Germandat, qui donà pas al president, Víctor Gistau.

Gistau parlà de la tasca duita a terme per l'entitat que presideix, destacant-ne el paper de conscienciació de la societat: «en els seus 24 anys d'existència, la Germandat s'ha convertit en la consciència dels polítics i ciutadans», digué.

Parlà, també de l'evolució que s'ha sofert quant a la col·laboració de la gent: «el primer any tenguérem una mitjana de 4 donants diaris, recollint-se uns 2 litres de sang per dia; ara tenim 17 donants diaris». Explicà que les Illes Balears són la quarta Comunitat Autònoma de l'Estat quant a donacions de sang i que es transfonen 11.000 litres de sang anuals provinents de 22.000 donacions. «En aquests moments, a Mallorca, ni sobra ni manca sang, però cal convèncer la gent que no es pot davallar la guàrdia», manifestà i afegí que «el nostre poble és solidari».

Després del sopar intervingué Antoni Aguilar, vocal de premsa i comunicació de la Germandat, qui feu entrega d'un extens dossier als periodistes. Explicà que avui les operacions necessiten menys sang que abans, degut als avanços tecnològics i que de cada pic s'empra manco sang i més derivats, com pugui ser plasma o plaquetes.

Campos és la cinquena població de Mallorca en nombre de donats (636) i la quarta en quantitat de sang donada (376 bosses des de gener fins a setembre de 1994) i només és superada per municipis molt més grossos: Manacor, amb 1.293 donants i 1.106 bosses, Inca, amb 1.264 donants i 446 bosses i Sa Pobla, amb 1.062 donants i 767 bosses. Felanitx té més donants que Campos, 728, però només ha

donat 305 bosses de sang dins el període estudiat.

A preguntes dels periodistes, el president, Víctor Gistau, explicà que per comprovar l'estat de la sang donada es fan múltiples proves i, en cas que donin positiu, es tornen repetir per comprovar-ho. Si alguna prova dona positiva, s'avisava l'afectat o afectada.

També informà que la sang és totalment gratuïta i que el que es paga al moment de fer una transfusió, és el cost de la manipulació (anàlisis fetes, manteniment, sou del personal, ...). Aquest cost, a Balnears, puja a 9.700 pessetes la bossa, un dels preus, segons afirmà Víctor Gistau, més econòmics de l'Estat, degut a la tasca realitzada per la Germandat de Donants que estalvia, així, molts de doblers a les institucions públiques.

Jaume Lladó.

24

Ve CONCERT DE SANT ESTEVE

Dilluns dia 26 de desembre a les 20'30 h.

a la Sala d'Actes de l'Ajuntament

Actuaran:

Miquel Estelrich (Piano)

Sandra Galdiano (Soprano)

Organitza:
Obra Cultural Balear
CAMPOS

Patrocina:
Ajuntament
de Campos

Ni teva... Ni meva...

La recent estrena de la pel·lícula nord-americana «Asesinos natos» ha suscitat una polèmica sobre el paper de la violència en els mitjans de comunicació i en la societat en general. Com que és una qüestió vigent i implicatòria hem demanat a dos col·laboradors nostres que responguessin de distinta manera a la pregunta:

-¿Mai hi havia hagut tant de malestar i agressivitat com en aquesta època que ens ha tocat viure?. Això, és pot constatar a Campos?.

Ni teva...

La convivència i el govern sempre han estat qüestions difícils i problemàtiques. Qualsevol intent de crear un societat justa, establerta a partir de principis racionals que beneficiïn a tothom per igual, etc... s'ha de considerar com una il·lusió pura: el que s'anomena utopia. Sempre hi ha un grup o uns individus que estan disposats a aprofitar-se de les circumstàncies que han fet possibles la pau, la igualtat, la llibertat.

L'home és agressiu i si ara les ones electromagnètiques i els papers comencen a desprendre olors pudentes, amb la conseqüent sorpresa dels físics, no ens ha de venir de nou. Sempre ens ha agradat la sang i la morbositat. Pensem en els romans i el gladiadors, en els sacrificis religiosos humans dels azteques que n'acabaven fent un sopar de la carn de la víctima immolada...

Pel que fa a la possible aparició de fenòmens estil «Bonnie & Clyde» no cal passar pena en el nostre poble. La delinqüència en les poblacions de pocs habitants per molts de videojocs i molta adicció televisiva que hi pugui haver no arribarà a aquests extrems. Tots ens coneixem un poc. Precisament els assassinats en sèrie consisteixen en no tenir ni punyetera noció de la individualitat de les persones i per tant valorar-les com a objectes dels quals n'hi ha massa. El que a Campos podem anar fent és anar relacionant-nos cada dia més i si hem de pegar una estiradeta de orella... que així sia.

M. A. V.

— Hi ha malestar i agressivitat?

...ni meva

En el cos humà no hi ha cap mecanisme de defensa o agressió com poden tenir la majoria d'èssers vius incorporats en la seva complexió natural. Però les persones disposam del cervell i no parlem de les atrocitats que ha promogut. Paradoxalment el que ens distingeix de les bèsties s'ha demostrat com el que ens fa caure en actuacions tan reprobables que ni l'animal més sanguinari cometria. Si no tenim fe en la vida creient en l'educació de l'home, si no confiam que la dolència és un afegit a l'essència humana, i que el cervell no és per si mateix una arma per a la guerra i pot ser una eina per a la pau, si no ho volem fer possible ... Caurem en el més absolut dels pessimismes i en la més gran negació.

Comencem per pensar que «sa gent som noltros» i intentem compondre aquesta condició nostra en cada actuació quotidiana, en el llenguatge de cada dia, etc...

És alarmanant que la nostra societat s'hagi fet tan indiferent a la violència i a les calamitats. No és acceptable ni aquesta indiferència ni voler-nos ocultar en bimbolles de felicitat. Tots som carn de canó i cabell d'Àngel; no pertoca a la loteria resoldre-ho.

G. R.

CAMPOS

Escola de Formació Vial

Carrer Plaça, 24 • Tels. 65.29.29 • 908.43.52.33
07630 CAMPOS

**Motor Ocasíó
Campos, S.L.**

COM

COMPRA - VENDA de Vehícles d'Ocasíó

Tomàs Rigo Viçens

Ctra. Palma - Campos, Km. 35 • Tel. / Fax 65.24.22
07630 Campos

Els Joves per la Llengua

La Campanya que duen a terme un bon grapat de joves per a defensar l'ús normal de la nostra llengua per tot arreu i sobre tot pels comerços comença a donar els seus fruits. Alguns hipermercats ja fan propaganda en català com també ho fan molts comerciants de Campos, encara que no tots. Des d'aquí encoratjam a tots a emprar normalment la nostra llengua a l'hora de qualsevol gestió, compra, missatge, etc.

**Consell Escolar del Col·legi Públic
«Joan Veny i Clar»**

Durant el passat mes de novembre se celebraren les eleccions al Consell Escolar, el qual i a partir d'ara estarà integrat pels membres següents:

En representació dels Alumnes:
— Lluçia Coll

En representació dels Pares d'Alumnes:
— Miquel Bonet
— Margalida Burguera
— Tomeu Ferrer
— Jaume Nicolau

En representació del Professorat:
— Antoni Ballester
— Onofre Ballester
— Francisca Mas
— Sebastià Mas

En representació de l'Ajuntament:
— Joan Molina

Forma part, també, del Consell Escolar l'Equip directiu.

Consell Escolar del Col·legi Fra Joan Ballester

Amb les noves Eleccions al Consell Escolar del Col·legi Fra Joan Ballester, concertat amb el Ministeri per a l'Ensenyament Primari fins a 8è d'EGB, el nou Consell Escolar ha quedat constituït amb aquests membres:

Representants dels Pares:
— Lluç Fullana
— Antònia Fullana
— Tomàs Garcias
— Rafel Garcias

Representants dels Mestres:
— Damiana Mesquida
— Caterina Adrover
— Francesca Gilart
— Antònia Rigo

Representants dels Alumnes:
— Margalida Prohens
— Miquel Vila

Representant del Personal no docent:
— Apol·lònia Fullana

Representants del Titular:

- Maria Rigo
- Antoni Ripoll
- Joan Salom

Presideix el Director: Josep Ollers i hi assisteix amb veu i sense vot el Titular, Mn. Gabriel Reus, Rector.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

**Joan Veny participa al nou diccionari
normatiu del Català**

El nostre filòleg campaner Dr. Joan Veny i Clar participa amb els Drs. Joaquim Rafel, Teresa Cabré, i Emili Giralt, en el marc de l'Institut d'Estudis Catalans (la més alta Institució Acadèmica del Català), en l'elaboració del Nou Diccionari Normatiu del Català. Ara està per imprimir. Fa dos anys que començaren aquesta tasca de revisió i elaboració i s'hi han incorporat unes 30.000 veus o paraules noves, totes estudiades i admeses. Estan d'enhorabona!

Dia Mundial de la SIDA: Primer de Desembre

Aqueix segueix essent un problema fonamental de salut dels nostres dies. D'ençà els seus inicis a avui hem arribat a uns 17 milions de persones infectades i la Organització Mundial de la Salut està preocupada per la recepció de la malaltia i transmissió i per la prevenció necessària. Enguany com a Any Internacional de la Família ha escollit el tema «Família i SIDA» posant de manifest de quina manera afecta o pot afectar la SIDA a la família, a qualsevol

✓ Notícies Breus

família i de quina manera aquesta pot ésser un element efectiu per atendre respectuosament els malalts i ajudar-los. Però més encara tenen un paper fonamental en la prevenció.

CRIDA'NS!

**LÍNIA CALENT
DE LA SIDA
75 99 79**

ASSOCIACIÓ CIUTADANA
DE LLUITA CONTRA LA SIDA
DE PALMA DE MALLORCA

Exàmens de Català: convocatòria de Febrer

La Junta avaluadora de Català de la Conselleria de Cultura ja ha convocat aquests exàmens per a aconseguir un Certificat de coneixements de català de distints nivells. Aquests serà dins el Febrer. S'hi han d'apuntar fins 15 de desembre a la Conselleria (C/ Sant Feliu, 8A, tel. 17 65 00). Els exàmens seran: nivell A (oral) i D (superior), dia 4 de febrer; nivells b (elemental) i E (administratiu), dia 11 de febrer; nivell C (mitjà), dia 18 de febrer. A Mallorca s'examinaran tots a la Universitat Edifici Ramon Llull.

**Comença una nova fase de la restauració
de Can Pere Ignasi**

Des de fa unes setmanes s'han reiniciades les obres de restauració de Can Pere Ignasi. Aquesta vegada es comença

CA'N MELERO

FRUITES I VERDURES • CONGELATS
FRUITS SECS • PRODUCTES DIATÈTICS
VINS A L'ENGRÓS
POLLASTRES A L'AST

Carrer Ferrocarril, 1 • Tel. 65.06.30
07630 CAMPOS

l'acondicionament de la façana del carrer Amer.

Aquesta nova fase serà realitzada pel mestre d'obres campaner Miquel Valls, el mateix que ja s'havia encarregat de les anteriors.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

«La façana del carrer Amer, una etapa més en la restauració de Can Pere Ignasi»

**Es denega l'interès social
pel Camp de Golf de Son Baco.**

En data molt recent, la Comissió Insular d'Urbanisme de Mallorca, denegà la declaració d'interès social pel Camp de Golf de Son Baco. La decisió, adoptada per unanimitat de tots els membres que la integren, sembla que es fonamenta en el fet de no justificar l'aigua de rec necessària. Aquesta aigua, segons la Llei de Camps de Golf, haurà de procedir de la depuració d'aigües residuals, de la dessalinització d'aigua de la mar o de fonts, rius i torrents que les vessin directament a la mar. Cap de les circumstàncies esmentades es dona en l'actualitat.

Centre de Salut Xaloc

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

Una passa més en l'assistència sanitària a Campos

❁ ❁ ❁ ❁ ❁

El Centre de Salut Xaloc que s'ha inaugurat oficialment dia 16 de desembre suposa una nova organització de l'assistència mèdica al nostre municipi. En el mateix edifici de l'ambulatori han estat necessàries unes obres d'infraestructura per poder adequar les instal·lacions que teníem i incorporar-les al model d'atenció primària, un model d'implantació paulatina a tot l'Estat que pretén millorar els serveis mèdics.

En el cas de Campos s'han fet remodelacions per acomodar unes habitacions pel personal de Guàrdia per fer possible l'atenció continuada, s'ha enviat material mèdic per Pediatre, per Urgències, s'ha instal·lat fax i fotocopiadora.

Per fer-ho possible ha estat necessària la col·laboració dels Ajuntaments, el Govern Balear i l'INSALUD. A Mallorca són ja 24 els Centres de Salut que treballen en aquesta línia i en manquen 11 per completar el Mapa de distribució territorial.

Una nova organització com aquesta suposa una remodelació important tant a nivell d'infraestructura com a nivell de canvi de sistema de treball dels professionals. Tant és així que a cada poble es fan cursos d'una setmana de duració per explicar i orientar el personal de cada centre. A Campos s'han realitzat a la Biblioteca Municipal i hi han participat tota la dotació que cobrirà l'àrea del nostre municipi i el de Ses Salines. Cinc metges, 1 pediatre, 4 infermeres, 1 comare i dos administratius seran els Serveis que s'oferiran.

RESSÒ ha tingut la possibilitat de contactar amb **Juli Fuster**, Subdirector Metge del Programa d'Atenció Primària, **Margalida Servera**, Subdirectora d'Infermeria del Programa i **Raül Álvarez** que és el Coordinador del Centre de Salut Xaloc. Molt amablement ens informaren de les innovacions que suposaran la creació del Centre de Salut.

Els nous Centres de Salut suposaran:

— **Augment d'atenció als malalts** ja que les consultes que eren de dues hores i mitja passen a ser de més temps. Els metges s'organitzen en torns per cobrir el matí i l'horabaixa. Això repercuteix en una facilitació important per la gent que pot anar al metge sense necessitat de fer cua i esperar tot el matí. Els **sistemes de cita prèvia** permet a la gent telefonar i demanar hora per concertar la visita que com deim també pot ser l'horabaixa.

— **L'atenció personalitzada** posa en marxa la història clínica dels pacients que permetrà un seguiment detallat dels malalts. Es crearan **arxius d'historials clínics** que seran ordenats segons la data de naixement, per la qual cosa no ha de sorprendre si es demana sovint la data de naixement dels usuaris.

— **Inici de programes de salut.** Es començaran programes informatius i preventius comuns a tots els centres de Salut i Campanyes d'actuació i prevenció com la hipertensió, el Nin Sà, diabetes, obesitat, etc.

— **Interconsultes.** Dins l'horari diari del personal hi haurà un temps dedicat a l'intercanvi formatiu, al reciclatge professional, a l'actualització de coneixements mitjançant reunions de l'equip del Centre com també les Conferències d'especialitats en temes concrets que es vendran a donar. En cada centre hi ha un responsable de docència per supervisar aquest cooperativisme formatiu. I en el nostre lloc serà **Juli Fuster**.

Margalida Servera vol demanar un marge de confiança per a tot l'equip i per aquest nou sistema perquè és molt normal que en un primer moment hi hagi algunes petites descoordinacions i malentesos. Que la gent no es preocupi, que el període de rodatge sempre és necessari.

Raül Álvarez Recada ens diu que en qualsevol moment el 061 atindrà les 24 hores urgències com a Centre Regulador de tota Mallorca i que el número del Centre de Salut de Campos és el 652895 tant per a cites prèvies com per a qualsevol dubte que es tenguí i no es pugui passar pel Centre.

Redacció.

Tots els blaus dels ferrers

Damià Huguet

L'ofici de ferrer deu esser un dels més antics que existeix, i quan parl de ferrers em refereixo a la ferreria artesana, a una gent d'ofici que amb quatre eines rudimentàries -el martell, el mall, l'enclusa, unes tenalles- manufacturava un tros de ferro el qual, després d'esser convenientment encalenticit al carbó de la fornal, quedava encès per a esser obrat pel mestre artesà, el que, minuciosament, amb seny i paciència, el convertia en una clau, un gaufó, o el reixaten creu d'un finestró medieval.

Ferrers, fusters i picapedrers són oficis antiquíssims, relacionats tots ells, evidentment, amb la construcció -hem de pensar que sense la seva destresa i els seus bons coneixements, ben difícil hauria resultat bastir una casa i fer-ne uns acabats tan dignes. Per això és bo tenir esment a aquests oficis, sobretot perquè en alguns casos -més molts dels que aparentment pot semblar- la manera d'obrar que tenen alguns artesans actuals: fusters, ferrers, picapedrers o mestres d'aixa, ha canviat ben poc amb el pas dels segles. Conec ferrers que empren les mateixes eines que s'usaven fa més de dos-cents anys; i hi ha fusters que manufacturaven determinats elements amb idèntics utensilis que utilitzaven els seus predecessors per a bastir barreres, portes de dues fulles o esquinzells. Hi ha, persisteix únicament, una mínima diferència d'eines i d'usos que, llevat dels treballs estrictament industrials -que és una cosa totalment diferent i sense comparances possibles: l'alumini als ferrers, i els conglomerats als fusters és la que ve fitada per l'arribada de l'electricitat, la qual va accelerar l'ús i va modificar radicalment moltes feines. Així i tot, però, els trets més essencials de l'ofici ara són exactament

els mateixos de fa tres-cents anys, o els que vulgueu afegir-hi.

A allò que volia fer referència, però, és a un esqueix senzillíssim que sempre m'ha obsessionat i que ningú no m'ha sabut aclarir d'una manera convincent: i aquest no és altre sinó el de saber el perquè els ferrers vesteixen sempre, i ja d'antic, calçons i camisa blava, de color obscur, tots ells confeccionats amb roba de llista, o de fil, involuntàriament homologats. Al poble, des de sempre i encara ara, tots els ferrers que conec vesteixen de blau obscur, tant a l'hivern com a l'estiu: un model de vestir amb poques variacions -llevat de l'ús que darrerament se'n fan de les granotes. Ignor el perquè els ferrers duen tots ells la roba d'aquest color. Haurien pogut vestir roba d'un color negrós, perquè no es notassin massa els forats de foc que es fan mentre solden; o de color marronenc, semblant al del rovell, i així no es diferenciarien massa les taques; o d'un gris obscur color de carbonissa, color de llimadura de ferro, color de call de ferro. (El verd obscur ja saben que és un color que es deixa per als militars, la guàrdia civil, o els forestals). Però no, tots els bons mestres ferrers, i els manobres, sense que hi hagi cap ordre explícita que ho aconselli o obligui el seu ús, vestien, i vesteixen amb roba de color blau obscur. Tot queda ben definit.

Darrerament, això del vestuari s'ha uniformitzat una mica, encara que no gaire en els oficis liberals: sinó més bé en els públics. Bombers i d'altres **rara avis** oficials s'han d'avesar a un uniforme de combat que pot esser color taronja, groc, vermell o blanquinós. Depèn de les ordenances i del gust de qui mana. Però pel que fa als oficis liberals que ara motiven aquestes quatre retxes, únicament -i tampoc ho podria asseverar amb massa contundència, perquè d'excepcions sempre en surten-, normalment vestien de manera pulcra i consemblant els forners i els pica-pedrers. Els forners -de forn de pa, evidentment-, com que sempre treballen a lloc calent, com els cuiners, solen vestir de manera molt lleugera. Amb els calçons no hi ha massa diferències, però al cos -sobre el pit-

solent vestir un mariol.lo o una camiseta imperi, impecablement blanca. Fins i tot a l'hivern, en dies que fa un fred que pela, podeu veure els forners que surten al portal del seu establiment-davantall posat, també blanc- a fer una alenada, a tastar l'oratge del dia que neix.

Els picapedrers d'ara han canviat moltíssim. La seva indumentària ja no s'acosta a la que era habitualment fa uns anys. Amb les presses -i el poc ofici- s'han improvisat massa coses, i avui en dia un picapedrer únicament es conec quan va brut de pols o de ciment. La qual cosa abans no passava, o no es notava d'una manera tan accentuada. Era, i és encara costum dels bons picapedrers, dels mestres d'obra -hereus de l'ofici- vestir calçons de llista grisenc, tirant a blanquinosa, perquè no es noti la pols, amb la camisa igualment de color pà.lid, normalment llisa.

En tot, i amb això, hauria de fer referència als mecànics de cotxes - un ofici molt recent- que normalment vesteixen, encara que no tots, de color blau fosc. També parar esment als electricistes, el color de la roba que vesteixen no té cap color determinat. O els guixaires, llevat que aquets, com molts de pintors de sòtils i parets, sempre van tacats de blanc, duguin la roba que duguin. Un pintor pot haver pintat unes persianes de color verd, però tot d'una que es posa a pintar l'interior d'una vivenda queda immediatament emblanquinat. I els guixaires igual: la blancor de la calç, del guix, o de l'escaiola la duen sempre aferrada al cos, talment uns àngels, símbols de la blancor immaculada.

Els escrivents de banc, de gestoria, o els oficinistes, en canvi només duen taques de tinta als dits, i ara que manegen maquinetes i ordinadors no arriben ni a això. Són persones de difícil definició, no s'entreveu d'on surten, ni pel color de la roba ni per l'olor que cada ofici fa. Un ferrer és una altra cosa. Ho té sintetitzat, com els guixaires. Dels taverners, metges, impremters, lampistes, caminers i **tutti quanti** ja en parlaré un altre dia amb més temps.

Ara ja he sucuat tot el paper.

Han de fer deures a casa els nostres fills? (I)

Escriuré la meua opinió sense tenir en compte la legalitat vigent que té tendència a suprimir-los. Pens que en aquest cas, només s'ha d'anar a cercar la llei si hi ha algun conflicte.

La meua opinió es basarà per tant, en la conveniència que els nostres fills facin deures de l'escola a casa o no. I, com sempre, la resposta és més complicada del que pareix. Per això reflexionarem sobre els principals implicats: alumnes, mares i pares i mestres.

Els i les **alumnes** són els principals protagonistes de l'aprenentatge i són les seves conveniències que hem d'analitzar. En primer lloc hem de tenir en compte la seva edat i serà bo que tinguin l'edat que tinguin es pugui projectar el que es fa a l'escola fins al domicili familiar. Per tant, els alumnes d'Educació Infantil han d'aprendre a dur notes de la mestra als seus pares i a l'inrevés, a dur fotos seves o de la família, juguetes transportables, fer consultes sobre paraules, dites, refranys, cançons o a implicar qualsevol membre de la seva família amb l'escola. I aquests haurien de ser uns deures que l'alumne aconseguís realitzar,

ja que això significaria una ajuda per fer-lo responsable en aquestes primeres edats escolars.

El que un alumne no hauria de dur mai a casa com a deures seria l'aprenentatge dels números, pàgines de cal·ligrafia, o pàgines a haver de llegir. Aquest tipus de deures podria aconseguir que els nostres fills o filles avorriessin l'escola i el treball escolar per molts d'anys.

Els alumnes del primer cicle de Primària haurien de seguir unes pautes molt semblants als d'Educació Infantil, ja que és en aquest cicle on s'ha de realitzar l'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura, només algun cas que el o la mestra consideri oportuns i convenientment justificats, podrien seguir algun pla totalment coordinats i totalment explicats i amb tota la responsabilitat per part del tècnic en educació que és el o la mestra. Continuarem en els pròxims números de la revista parlant d'aquest tema.

Joan Lladonet.

Aquí hi sobra verdor

30

Aquesta foto no necessita gaires comentaris. Ella sola ho diu tot. Això és l'Aljub d'Es Baños, a deu passes del balneari de Sant Joan de la Font Santa, ran de la carretera que va a Sa Colònia de Sant Jordi. Un escut esculpit en pedreny a la part frontal en fita la data de la construcció: l'any 1719. L'herba tot ho envaeix. Verdor de mates joves esqueixen la bòveda sense que ningú ho posi remei. Fins que quedarà esbucada. I llavors ho lamentarem. Qui avisa no és traïdor...

Foto: Russell

— S'aljub d'Es Baños.

NACIONALISTES DE MALLORCA

Quan som a punt de tancar l'any 94, volem fer una mica de balanç del que ha estat aquest darrer any complet abans de les properes eleccions municipals.

No farem una relació extensa d'acords i de xifres, entre d'altres coses perquè l'espai del qual disposam no ens seria suficient, un parell de pinzellades i tenir present allò que, mes a mes, hem anat exposant a aquestes mateixes planes, podrà servir per tenir-ne una idea ben aproximada.

El tema del Pressupost pel 94 centrà la primera part de l'any, i com ja posàrem de manifest en el seu moment no ens va satisfer, era una continuació del que durant els dos anys anteriors s'havia fet, més encara, era una còpia, puix fins aleshores la majoria de les previsions eren encara previsions que anaven passant d'un any a l'altra. El més significatiu era la càrrega financera que sí augmentava i llavors el fet d'haver d'aprovar-los amb superàvit inicial per cobrir el dèficit de l'any anterior.

Un segon moment fou ocupat pel tema de la construcció de devuit apartaments a ses Covetes, afer aquest que encara cova. La nostra oposició a tal projecte es fonamentava, i encara ara, en una sèria de presumptes irregularitats comeses i que havien permès l'esmentada edificació. A partir d'aquí se'ns va acusar de donar peu a la

Segueix el compte enrera

«insegurat urbanística» acusació que ni acceptam ni acceptarem mai, la suposada inseguretats no la crea qui denuncia uns fets, pressumptament irregulars, sinó qui les fa possibles.

Durant l'estiu la polèmica dels xibius va rebrotar i quan semblava que era en camí de solucionar-se, en part i de manera provisional, llavors es va tornar embullar i encara som a les mateixes.

Un dels temes que més gent ha mobilitzat ha estat el deslinde proposat per costes i en particular el que feia referència a la zona costanera de Sa Ràpita. L'Ajuntament, i el batle en primera persona i de forma especial, fou el canalitzador de les múltiples al·legacions presentades contra el deslinde proposat. No ens queixarem ara de l'esforç dedicat a aquest aspecte, voldríem haver vist el mateix interès en molts altres temes. Per exemple, en relació al Pla Director de Carreteres, aquell que deixa Campos envoltat de carreteres, el que talla tots els camins des de la carretera de Ciutat fins a la de Santanyí passant per les de Porreres i Felanitx; el mateix pla que treu tota la circulació de dins els poble exceptuant el que es dirigeixi a sa Ràpita. Un Pla de conseqüències nefastes per tot un poble. De la mateixa manera ens manifestarem al Ple i proposarem el mateix que s'havia fet a sa Ràpita: que l'Ajuntament dirigís la presentació de les al·legacions; si s'havia fet per una part de la població, amb més motiu es faria per un tema que afectava tothom. La veritat és que encara esperam una reunió que s'havia de convocar amb l'arquitecte municipal. Esperant s'ha acabat el termini per presentar les

al·legacions. Ara esperarem debades. Era evident que no calia manifestar el desacord total del consistori i d'un parell de cents, o mils, de campaners amb el Pla. Un no, amb minúscules fou la resposta.

Entre i entre s'ha tornat parlar del Pavelló poliesportiu cobert (ara sí, sembla a punt de construir-se), i de l'Institut(?) i del projecte d'abastiment d'aigua potable per la vila i del de recollida de les brutes (ambdós projectes recentement inclosos en el Pla d'Obres i Serveis pel 95), i de l'ampliació del cementeri (tema sobre el qual cal aclarir alguns aspectes), i s'ha tornat a manllevar i... moltes altres coses que han fet, encara que no ho sembli, que el 94 també hagi estat un any de molt dinamisme municipal.

Entrant en altres aspectes, aquest més íntims, vos volem comunicar que els integrants de la llista que presentarem a les passades eleccions locals, ens reunirem per untar un poc les corrioles de cara a les properes. Les primeres passes s'han donades i a mesura que hi hagi notícies les vos farem arribar. També recordar-vos que tots quan som tenim dues orelles que esperen escoltar les vostres opinions i que per això, cada divendres a partir de les nou del vespre obrim les portes del nostre local del carrer Racó per tothom. No podem quedar amb les mans aplegades.

Sa Joieria

Argenteria i Rellotgeria

Carrer Major, 4 - Local B • Tel. 65.23.78
07630 CAMPOS

Fusteria

"Can Fuster"

FUSTERIA EN GENERAL MOBLES DE CUINA I BANY

Carrer de L'era d'En Tem, 3 • Tel. 65.28.26
07630 CAMPOS

Campos d'un temps

Fugint de la postal típica i tòpica, aquestes imatges és ni més ni manco que l'entrada a Campos per la carretera de Santanyí, davant s'hort d'En Cós. Els arbres, ben joves encara, varen esser arrabassats en rel quan s'inicià la primera eixamplada de la carretera. (La foto és feta el juny de 1966). Actualment ja no queden ni arbres, ni parets concretes, ni pedres envellides. Tot és nou, condensat per l'asfalt i unes lletges i ja mig rovellades trunyes de ferro que trenquen un paisatge subtil per tal que els conductors puguin fer cada vegada més via.

Aquest carro, minúscul dins el paisatge, camina lentament entre uns arbres que treuen verdor. La vila quasi no es veu, com sempre. Existeix, la vila?

Foto: Russell

d. h.

— La Carretera de Santanyí, davant s'hort d'en Cós.

Sota el Sol i la Lluna (II part) Continuació

El sistema bàsic de Pischinger

Com apuntava a l'exemple del principi, allà on és més abundant el sistema bàsic és en el teixit subepitelial de la paret intestinal en el mateix temps amb el sistema limfàtic, això ja ens posa davant l'evidència de la importància que té l'alimentació per que el sistema bàsic estigui òptim i pugui complir la seva funció, si el que menjem és sà el sistema extracel·lular estarà sà, si el que menjem està carregat de conservants, colorants, etc... o anam restrets i llavors líndol, el mercaptano, etc... proteïnes altament tòxiques produïdes per la reabsorció intestinal de la persona que va restreta intoxicam el sistema bàsic.

I parlant de proteïnes. Els germans Leonard i Teodoro Wend varen descobrir que les protines excedents de l'alimentació, que suposadament s'eliminen, no succeeix així sinó que les dipositam en la membrana basal especialment dels capilars sanguinosos, produint un engruxament que amb el pas dels anys pot arribar a tenir 10, 15 o 20 vegades més gruixa que el seu estat anatòmic ordinari. Lògicament vos podeu imaginar la feina que ha de fer el cor per empenyer la sang a les cèl·lules. Ells varen demostrar que el dejuni és el gran remei per les hipertensions (sang alta) anomenades ideopàtiques o essencials perquè el metge no troba cap alteració funcional al sistema circulatori. Aquestes hipertensions que no sé sap d'on punyetes venen, les veran anomenar els germans Wend, les micro i macroangiopaties alimentaries. Per què?, perquè ells van veure que quan el cos està en dejú consumeix les proteïnes que tenia de reserva acumulades dia a dia per una alimentació hipérproteica, alimentació massa corrent en el països més «avançats». Com

podeu veure el dejuni serveix per qualque cosa més que per complir la Quaresma, ja que com a cina terapèutica es de gran valor, com sabem be els higienistes, i de cara al sistema bàsic el dejuni se convertiria amb un dels grans desintoxicadors, per tant el dejuni es bàsic amb el tractament moltes malalties originades per l'alimentació inadequada. Parlant de sistema intestinal i alimentació, el sistema limfàtic també és allà on és més abundant i la linfa neix del que menjem. Però, quina funció te la linfa?; des del punt de vista del sistema bàsic totes les substàncies de baix pes molecular van per una via dels capilars sanguinosos i les de gran pes molecular van per via dels capilars limfàtics. Per posar una comparança: el sistema limfàtic vendria a ser les canyeries per allà on anirien de cap a l'exterior el fems més grossos i la sang només reculliria els fems més petit. Si la linfa ja neix dolenta degut az que la nutrició és incorrecta, com podrà transportar el fems gros si ja neix plena de fems?. Aquest seria un dels motius per produir una itis (inflamació) per exemple una de les inflamacions més conegudes produïdes per aquesta situació es l'amicgalitis. Resumidament quines serien idò les funcions pròpies del sistema bàsic de Pischinger: 1a El presupost del Oxígen, 2a La funció de l'aigua, 3a La regulació electrolítica, 4a L'equilibri àcid-base, 5a La defensa inespecifica.

Per ara el deixarem aquí i continuarem el proper mes.

Ja ho saps si vols aclarir alguna cosa o qualsevol tipus de consulta que estigui relacionada amb el tema de la terapèutica biològica telefonem al 652149.

«No hi ha res més difícil que viure amb senzillesa»

Miquel Monserrat.

Temps de joc - Futbol

TERCERA DIVISIÓ

L'equip campaner de mica en mica va agafant el ritme a la competició. Els darrers resultats obtinguts són:

- Constància - Campos	4 - 2
- Campos - Arenal	1 - 0
- Alaior - Campos	4 - 0
- Campos - Mallorca B	0 - 0
- Platges Calvià - Campos	2 - 2
- Campos - Manacor	2 - 0

El mes de novembre no començà molt bé, ja que en els dos partits jugats a fora encaixava grans golejades i només aconseguia guanyar per la mínima al S'Arenal, un dels rivals teòricament assequibles. Dels tres darrers partits jugats els més optimistes esperaven aconseguir 1 o 2 punts amb molta de sort. Emperò, els jugadors han demostrat que la Tercera Divisió no els ve tan gran, i aconseguen aguantar al Mallorca B; vuit dies després remontaven un 2-0 a Calvià i sumaven el primer punt a fora camp i començaven el mes de desembre guanyant a un ex-Segona B de manera clara: Campos 2- Manacor 0.

JUVENILS

Cap altre punt han sumat els juvenils al llarg del mes de novembre. No només han perdut sinó que ho han fet d'escandol i sense fer res per donar una imatge acceptable. Els resultats ho diuen tot:

- Independent - Campos	6 - 0
- Campos - Rtiu La Victòria	1 - 3
- Manacor - Campos	11 - 1
- Campos - Platges Calvià	1 - 8

El partit contra el Manacor va ser el límit de la paciència dels entrenadors i directius i la setmana que va venir davant decidiren separar de l'equip un grup de jugadors que eren, com aquell que diu, titulars indiscutibles emperò no varen demostrar ser capaços d'estar el seu lloc. Després d'aquesta acció disciplinària els resultats no han millorat, emperò almanco els jugadors que han quedat fan tot el que poden, s'esforcen i no es barallen entre ells. Un que fa tot el que pot no està obligat a fer res més.

CADETS

Aquest equip després d'un inici de temporada difícil va encadenar una sèrie de victòries. Després d'això la irregularitat és la seva característica, ha realitzat bons partits com els de Felanitx i Manacor, malgrat el resultat; o s'han perdut damunt el camp com el dia del Badia. Els resultats del mes de novembre han estat:

- Felanitx - Campos	2 - 4
- Campos - Badia C. Millor	0 - 3

- Manacor - Campos 4 - 2

INFANTILS

Fantàstic: és tot el que hem de dir nosaltres, la resta ho diuen els números. 9 partits guanyats i 1 derrota amb 41 gols a favor i només 3 en contra. Els darrers resultats obtinguts són:

- Campos - Sallista	2 - 0
- Avance - Campos	1 - 3
- Campos - Cardessar	3 - 0
- Binissalem - Campos	0 - 5

BENJAMINS

Aquest equip també ja ha trobat el seu camí i després d'un gran mes de novembre, on han guanyat tots els partits marcant 33 gols i encaixant-ne 1, ja han pujat als primers llocs de la classificació. Els resultats parlen:

- Penya B. Llubí - Campos	0 - 10
- Campos - C.E. Llubí	3 - 1
- C.E. Constància - Campos	0 - 13
- Campos - Algaida	7 - 0

FUTBOL 7

Encapçalen la classificació sense conèixer la derrota i golejant al contrari. Aquest passat novembre derrotaren als Manacorins, un equip que juntament amb el Manacor i el Campos ha d'encapçalar la classificació.

- Campos - At Manacor	15 - 0
- Manacorins - Campos	1 - 8
- Campos - Mariense	11 - 1

Redacció d'esports

CELLER Ca'n TONI

Oest, 8 • Tel. 65.27.54 • CAMPOS

ESPECIALITAT
EN CARN TORRADA

*Molts d'anys
i Bones festes*

CAN GASPAREU

Ferreria fundada l'any 1868

- Compra i venda maquinària usada
- Reparació maquinària
- Ornaments artístics
- Treballs en acer inoxidable
- Fabricació i restauració molins de vent
- Treballs de torn
- Ferrament

Jaume I, 43
07630 CAMPOS
Tel. 971-65.06.28

El Campos pot millorar molt més

No ens ve gens de nou, perquè des d'un principi ho suposàvem. El Campos, amb la plantilla de jugadors que té -i que li convé mantenir- no podia, ni pot accedir a llocs de privilegi dins la Tercera Divisió, perquè les limitacions són evidents i els recursos escassos. Així i tot considerem que l'equip local se'n desfà bé. Justet, justet cada diumenge. Però mai, ara com ara, no ha fet cap mal paper en tots els partits que ha jugat, sobretot al nostre camp. L'única ensopagada -i molt grossa, evidentment involuntària- va ésser el dia que vàrem jugar contra el Montuiri, partit que vàrem perdre, i molts encara no se'n saben avenir.

Però de la resta, els resultats són ben -poc o molt- satisfactoris. Hem guanyat el Manacor, i hem empatat amb equips tan potents com ho són el Poblenc, o l'Esporting de Maó, entre d'altres. El bagatge no és dolent, ni a prop fer-hi, tot i considerant que, malgrat infortunis diversos, l'equip campaner s'està consolidant ben fermament i formalment, diumenge rere diumenge, com un conjunt hegemònic, ben estructurat -malgrat determinades mancances a corregir-, i provocador de jugades de bon joc, vistós i molt meritòries.

Evidentment no volem ésser pessimistes. Som conscients que els marges són curts i molt breus. I que l'actual equip -tots, tots els jugadors i tècnics inclosos- tenen unes limitacions que, vulguin o no, fiten unes possibilitats ben clares. Amb tot, però, molts se'n fan creus. Perquè, ara que ja som pràcticament a mig campionat de Lliga, n'hi ha molts que no es veien amb coratge de veure el Campos situat en un lloc, encara que no molt aventatjat, sí que col·locat en una posició que té obertes moltes portes de possibilitats, unes possibilitats que, com a mal menor, facin possible que pugui almanco mantenir-se en la categoria en la qual participa.

Ara com ara el Campos no ens ha decebut gens ni mica. (Va treure, fa ben poc, un positiu molt important a Calvià). Veiem bon joc. Uns diumenges millors que els altres; ànim, il·lusió, i coratge. Cosa d'agrair. I no és poc per a uns jugadors que donen tot el que tenen i una mica més. La roda segueix; i en veurem de tots els colors: unes millors que les altres. Però el Campos, enguany, com sempre o més que mai, és digne dels millors elogis.

Redacció.

Futbolades

34

— Pedro, el porter del Campos, és considerat com un dels millors de la Tercera Divisió Il·lenca. Allò més incomprensible és que li han fet molts de gols. Tota la culpa és seva?

— Janer -en silenci, ben dret i ben assantat- s'està convertint en la clau de tota la barrera defensiva campanera. Ordenat i meticulós, de vegades un poc dur, té quasi mig camp que domina amb autoritat i bona feina.

— Qui vetla massa ho fa ben coneixedor...

— El gol que va fer Tomeu Obrador al Manacor, després d'una jugada esplèndida en la qual Vidal (Vermell) va donar la força del coratge, i d'altres la resta, és d'aquells gols dels

quals se'n recorden molt de temps. Un gol oportú i apoteòsic.

— Els emblanquinadors de l'Ajuntament han deixat ben emblanquinat el frontis brut del Camp Municipal d'Esports. De quan el varen fer no l'havien emblanquinat mai. Era ben hora. I Enhorabona.

— I en Fluxà. Què se n'ha fet d'en Fluxà? No l'hauríem de deixar fora de joc per quatre benedicures.

— RESSÒ no és orgullosa en res; sinó oberta a tothom. Aquesta secció que ara encetam vol i necessita la vostra col·laboració. Tota notícia o suggeriment serà ben rebut. Ànim i coratge.

RESSÒ

Revista mensual

ANY 7

Desembre 1994 • N.º 65

Edita: Obra Cultural Balear de Campos

Informació i Correspondència:

Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS

Fax.: 971 - 65.02.02

Coordinadors:

M. Alcaraz

D. Huguet

P. Ollers

E. Tomàs

Coordinador Esports:

Miquel Oliver

Coordinadora Seccions Fixes:

Antònia Sitjar

Coordinadora Publicitat:

Maria Bauçà

COL.LABORADORS:

Miquel Adrover i Monserrat

Joan Adrover i Mascaró

Xesc Adrover

Margalida Ballester

Sebastià Covas

Joan Juan Pons

Clementina Kokkelink

Josep Lladó

Jaume Lladó

Gori Mas

Antònia Serra

Damià Andreu Verger

Núria Vives

Sebastià Moranta

Guillem Mas i Forteza

Apol·lònia Vanrell

Maria Barón

Arnau Perelló

Francesc Miró

Josep Antoni Sala

Margalida Martorell

Francesc Blasco

Pere Adrover

Francesc Mas

Guillem Mas i Ferrari

Damià Prohens

Bàrbara Monserrat

Francesca Ballester

Francesca Mas

Miquel Àngel Aguiló

Antoni Ginard

Jaume Clar

Antoni León

Miquel Roig Adrover

Jordi Caldentey

Joan Lladonet

Francisca Oliver

FOTO PORTADA: FOTO VIDAL

Subscripció: 2.500 Ptes. anuals

Preu d'aquest exemplar:

225 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i Impressió:

ADROVER - CAMPOS

Tel. 65.02.02

Bàsquet

Miquel Oliver

Com és normal de cada mes, avui torna a tocar contar com van les coses als equips de bàsquet campaner. Al llarg del mes de novembre els equips continuaven cercant el sistema de joc que els ha de permetre rendir al cent

per cent.

Les jugadores de l'equip **Senior Femení** segueixen desenvolupant un bon joc a Campos, emperò no s'acaba de centrar a fora. Fins ara hem guanyat tres partits a Campos de manera clara i hem perdut d'1 davant el Perles Manacor, equip que a la primera volta els havia guanyat de manera clara i contundent. a fora camp no aconseguiren centrar-se i els desplaçaments es contenen per derrotes. També hem de dir que fins al moment l'equip no ha estat mai al complet, ni amb totes les jugadores en forma ja que les lesions han estat una constant d'aquest inici de temporada.

L'equip **Junior Masculí** també ha estat visitat per les baixes i això ha fet que els dies que hi han estat tots i han funcionat com un equip s'ha vist un joc molt bo, normalment a Campos.

Mentre que a fora camp no han estat capaços de jugar tan bé com saben.

Els jugadors del **Cadet Masculí** encara continuen aquest primer any de rodatge a competició federada i a més de trobar-se amb una cosa completament nova i amb equips més veterans, no acaben d'agafar la responsabilitat que els toca i d'aqueixa manera l'evolució va molt, o massa, a poc a poc.

I per acabar dir que el joc del **Cadet Femení** continua essent irregular: juguen un poc bé, aconseguixen bons resultats, es despisten i no entren en el partit, perden i de quina manera. Aquest equip pot fer les coses molt millor que no ho fan, ja que les jugadores i l'entrenador ho han demostrat anys enrera, són un gran equip quan volen.

Pesca

Poques novetats des de la darrera vegada, í és que a finals de l'estiu hi va haver prova quasi cada cap de setmana.

Fins al dia d'avui només vos puc

contar una prova, la del dia 20 de novembre. Era la prova Vicepresident, aquest senyor, que és en Tomeu Salas dóna un trofeu a la peça major aconseguida a la modalitat de Grumeig. I com que precisament aquest és el millor temps per aquesta modalitat, hi va haver peces molt guapes, però la

millor fou la d'en Buenaventura Campos, una llissa de 555 grams que s'endugué el premi.

Com vos he dit, poques coses més, ja veurem per Nadal qui menjarà peix i qui fava pelada.

Jaume Clar.

GA
Gestoria
ADROVER

TRAMITACIONS I ASSEGURANCES

Convent, 13 • 07630 CAMPOS
Tel. 65.27.01 • Fax 65.27.00

OPOSICIONS PER A INSALUD

PERSONAL SANITARI
B. O. E. 25 DE FEBRER 94

- AUXILIAR CLÍNICA 120 PLACES
- JARDÍ DE L'INFANCIA 42 PLACES

- PERSONAL NO SANITARI**
- AUXILIAR ADMINISTRATIU 1000 PLACES
 - CELADORS 860 PLACES
 - PERSONAL OFICI 350 PLACES
 - FUNCIO ADMINISTRATIVA 185 PLACES

El nombre de places és aproximat

INFORMA'T SENSE COMPROMÍS

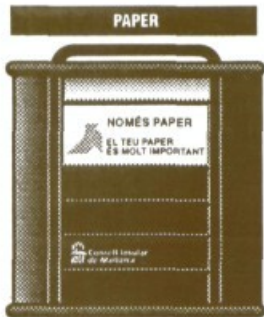
TEL. 20.83.67

PREPARACIÓ A LA TEVA LOCALITAT

El teu esforç pot ajudar a protegir el medi ambient

Selecció dels fems i utilitzant els contenidors apropiats

Aprofita els Punts Verds

PAPER

CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Sí tot tipus de paper, preferentment d'oficina, revistes, diaris...

No papers bruts, amb restes de menjar, oli...

CARTÓ

CONTENIDOR RECTANGULAR BLAU

Sí cartons de tot tipus, doblegats o tallats perquè ocupin poc espai.

No tetrabricks, perquè tenen una làmina plastificada o d'alumini a dins.

ROBA

CONTENIDOR IGLÚ VERMELL

Sí roba i sabates que es puguin tornar a utilitzar.

No roba bruta. Sabates molt gastades.

LLAUNES

CONTENIDOR IGLÚ PLATEJAT

Sí llaunes de begudes i de conserves

No altres objectes metàl·lics

VIDRE BLANC

CONTENIDOR IGLÚ BLANC

Sí botelles i pots de vidre transparent sense els taps

No taps ni bombetes.

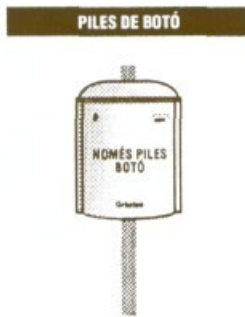

VIDRE DE COLOR

CONTENIDOR IGLÚ VERD

Sí botelles de vidre no transparent (verd, ambre...) sense els taps.

No taps ni bombetes.

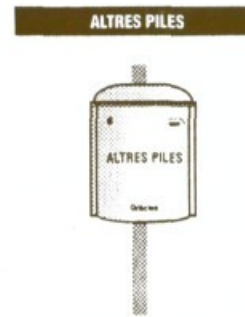

PILES DE BOTÓ

CONTENIDOR GROC

Sí tan sols piles de botó. Els comerços poden sol·licitar un contenidor propi que recollirà l'Ajuntament.

No altres tipus de piles.

ALTRES PILES

CONTENIDOR GROC

Sí tots els altres tipus de piles que no siguin de botó

No piles de botó.

OLI DOMÈSTIC

CONTENIDOR QUADRAT TARONJA

Sí oli comestible que ja no s'utilitza (d'oliva, soja, gira-sol...)

No oli de maquinària

OLI MINERAL

CONTENIDOR QUADRAT GRIS

Sí oli de maquinària.

No oli d'alimentació.

TRASTOS VELLS

CONTENIDOR METÀL·LIC GROS

Sí objectes i trastos que ja no s'utilitzen. Si són molt voluminosos és preferible telefonar al servei gratuït de recollida

No restes de jardineria.

APROFITA ELS
PUNTS VERDS

CENTRES DE
RECOLLIDA
SELECTIVA DE
RESIDUS

És un missatge del

Consell Insular de Mallorca

per una Mallorca més neta.